

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ผลการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด
กับการพัฒนาชนบท

โดย

T097262

สุชาย สุชลจิต

ปพ.
 ศ ๖๕๘๗
 ๒๕๒๖
 เลขหมู่.....
 เลขทะเบียน.....๑๗๒๖๒
 จำนวนปี.....

ปัญหาพิเศษฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต
 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ปีการศึกษา ๒๕๒๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ปัญหาพิเศษ

ของ

นายสุชาย สุขลจิต

เรื่อง

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด
กับการพัฒนาชนบท

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2528

อาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ.....

(นายวิเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ.....

(นางสาวเสาวรีย์ ตะโพนทอง)

กรรมการปัญหาพิเศษ.....

(นายรังสรรค์ โนชัย)

หัวหน้าภาควิชา.....

(นายบรรเลง ศรีพิงอินท์)

ลง

๑๖๕๘๑

๒๕๒๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคุณูปการ

บัณฑิตพิเศษฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความสามารถในการให้คำแนะนำ และช่วยเหลือจากอาจารย์ วิเชษฐ์ มณีรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตพิเศษ และ อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง ผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านการตรวจทานแก้ไข นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือทางคำข้อมูลเป็นอย่างดี จากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ การเกษตร ลานสกา จำกัด ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่าน

สุชาย สุขลจิต
มีนาคม 2528

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ในปัจจุบันนี้เกษตรกรไทย โดยเฉพาะชนบทเกษตรกรจะถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง และนายทุน มีเพียงสหกรณ์การเกษตรเท่านั้นที่ยังพอจะให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้ทำในด้านเงินทุน และการจำหน่ายผลผลิต และบริการด้านอื่น ๆ สหกรณ์การเกษตร ลานสภา จำกัด ก็เป็นสหกรณ์การเกษตรสหกรณ์หนึ่งที่น่าสนใจ ข้าพเจ้าจึงได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานและได้สัมผัสชีวิตชนบทที่แท้จริง ศึกษาถึงผลงานของสหกรณ์นี้ที่มีผลต่อการพัฒนาชนบท และความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์ว่ามีมากน้อยเท่าใด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และปฏิบัติตรงเข้าและนโยบาย ต่อไป

สุชาย สุขฉจิต

มีนาคม 2528

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		
บทที่ 1	ข้อความทั่วไป	
	บทนำ	1
	*ความสำคัญของการศึกษา	
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
	วิธีการศึกษา	9
	ขอบเขตการศึกษา	11
	ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
บทที่ 2	สภาพทั่วไปของอำเภอ ลานสกา	
	ข้อมูลทั่วไป	16
	สภาพทางเศรษฐกิจ	18
	สภาพทางสังคม	19
บทที่ 3	ประวัติสหกรณ์เกษตร ลานสกา จำกัด	20
	การดำเนินงานของสหกรณ์ในปัจจุบัน	22
บทที่ 4	วิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด	
	ผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา	31
	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	
	อัตราส่วนการหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้น	46
	อัตราส่วนที่ใช้วัดสมรรถภาพในการหาผลตอบแทน	50
	วิเคราะห์แนวโน้ม รายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ	
บทที่ 5	บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาชนบท	71
	บทบาททางค้ำเศรษฐกิจ	71
	บทบาทค้ำสังคม	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	74
ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสมาชิก	74
ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสหกรณ์	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญัตินาม

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด	33
2	แสดงทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด	35
3	แสดงแหล่งเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด	37
4	แสดงปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภทปี 2522-2526	37
5	แสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น	39
6	แสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง	40
7	แสดงการฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด แยกตามประเภท ปี 2522-2526	41
8	แสดงธุรกิจซื้อของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	42
9	แสดงธุรกิจขายของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	44
10	แสดงรายได้ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด แยกตามประเภท ปี 2522-2526	47
11	แสดงรายจ่ายของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด แยกตามประเภท ปี 2522-2526	48
12	แสดงรายได้ รายจ่าย กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	49
13	แสดงอัตราส่วนหมุนเวียน ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด	51
14	อัตรากำไรของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	อัตราหมุนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	54
16	อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	56
17	แสดงอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนกองทุนของสหกรณ์การ เกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	57
18	แสดงอัตราส่วนต่อทุนของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526	58
19	แสดงค่าแนวโน้มของรายได้ ปี 2522-2526	62
20	แสดงค่าแนวโน้มรายจ่าย ปี 2522-2530	67
21	แสดงค่าแนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ปี 2522-2530	69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแนภาพ

	หน้า
1 แสดงกาเตวโนมรายไต	63
2 แสดงกาแนวโนมรายจ่าย	68
3 แสดงกาแนวโนมกำไรขาดทุนสุทธิ	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่าประชากรของประเทศด้อยพัฒนา และกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยนี้ มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวชนบท และมีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีฐานะค่อนข้างยากจน เศรษฐกิจ การศึกษาและสังคม อีกทั้งได้รับความเดือดร้อน ในด้านค่าครองชีพ หรือการดำรงชีวิตประจำวันมาก เพราะว่าสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เครื่องใช้ประจำวัน นับวันจะมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ คงนั้นจึงทำให้ประชาชนเกิดการอดอยาก มีผลเดือดร้อนสืบเนื่องมาจาก ผลผลิตที่ผลิตขึ้นมาได้ต้องขายไปในราคาที่ต่ำ โดยมีพ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคาขึ้นเอง ซึ่งเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ผลิต คงนั้นถ้าหากไม่หาวิธีการ แก้ไขโดยรีบด่วน จะมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ซึ่งเป็นภาระของรัฐบาล ที่ต้องแก้ไขอย่างรวดเร็ว และถูกต้อง เพื่อให้ประชากรส่วนใหญ่เหล่านี้ ได้มีฐานะความเป็นอยู่ และการศึกษา ที่ดี มีพลานามัยสมบูรณ์ อันเป็นพื้นฐาน ของสิ่งทีนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้า ทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคม

คำตอบที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ก็คือการแก้ปัญหาโดยวิธีการทางสหกรณ์ เพราะว่าสหกรณ์มิได้มุ่งดำเนินการเพื่อการแสวงหากำไร อย่างพ่อค้าหรือประชากรทั่วไป แต่มุ่งดำเนินการเพื่อประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก ฉะนั้นจึงควรปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมกิจการสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้า และขยายให้กว้างขวางออกไปอีก ทั้งทางด้านสหกรณ์ผู้ผลิต และสหกรณ์ผู้บริโภค โดยที่สหกรณ์ผู้ผลิตเป็นผู้รับผิดชอบ ด้านการผลิตสินค้าที่ตลาดต้องการ และสหกรณ์ผู้บริโภค เป็นผู้นำสินค้าออกจำหน่ายในราคายุติธรรม เมื่อสหกรณ์ผู้ผลิตและสหกรณ์ผู้บริโภค สร้างความสัมพันธ์อันนี้ให้ครบวงจร แน่นอนที่สุดจะแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนชนต่าง ๆ ได้แต่ก่อนที่จะนำวิธีการทางสหกรณ์ เข้าไปแก้ไขปัญหา และเศรษฐกิจของสังคมได้นั้น ควรพิจารณาอย่างรอบคอบเสียก่อนว่า จะทำได้หรือไม่ ทำอย่างไร ใครเป็นผู้ทำ

ข้อเมื่อ

สำหรับเหตุการณ์ในประเทศไทย วิธีการสหกรณ์จะแก้ไขปัญหาการค้าครองชีพได้ก็

- 1) ประชาชนหันมาสนับสนุนกิจการสหกรณ์อย่างจริงจัง โดยไม่เห็นแก่ความสดวกเล็ก ๆ น้อย ๆ จากพ่อค้า
- 2) ขยายและจัดตั้งสหกรณ์ หรือสาขาบ้านสหกรณ์ ให้กระจายไปยังย่านชุมนุมชนทั่วไป เพื่อให้ประชากรส่วนมากสามารถจัดซื้อสินค้าจากร้านสหกรณ์ได้
- 3) สหกรณ์จะร่วมมือกันส่งซื้อสินค้าจำนวนมาก ๆ เพื่อให้ซื้อสินค้าได้ในราคาถูก บางทีก็ต้องมีสหกรณ์ขายส่ง หรือชุมนุมสหกรณ์ผู้บริโภคนั้นขึ้นมาก สำหรับตัวแทนในการจัดหา และจำหน่ายสินค้าให้แก่ร้านสมาชิก
- 4) สหกรณ์ควรมีนโยบายระยะยาว ที่จะผลิตสินค้าของตัวเองขึ้นมาโดยให้สหกรณ์ขายส่ง หรือชุมนุมสหกรณ์ผู้บริโภคเป็นผู้ดำเนินการ
- 5) ปรับปรุงและส่งเสริมสหกรณ์ผู้ผลิต ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น
- 6) จัดให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างสหกรณ์ผู้ผลิตและสหกรณ์ผู้บริโภคนั้น
- 7) รัฐบาลควรให้การสนับสนุนกิจการสหกรณ์อย่างจริงจัง ทั้งในค่านโยบาย ค่านการเงิน ค่านการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการประสานงานกับหน่วยอื่นๆ
- 8) รัฐต้องให้อำนาจแก่สหกรณ์ ในการส่งสินค้าเข้าและส่งออกได้บ้างอย่าง และให้อำนาจแก่สหกรณ์ ในการเป็นตัวแทนการค้า ในกิจการต่างๆ ที่สหกรณ์มีอยู่
- 9) ดำเนินการเปิดเผยความรู้และข่าวสารจากสหกรณ์ ให้ประชาชนทั่วไปทราบว่า สหกรณ์คืออะไร มีประโยชน์อย่างไร มีวิธีการดำเนินงานและบริหารงานอย่างไร และที่สำคัญคือ สหกรณ์ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร

อย่างไรก็ตามสหกรณ์ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานขึ้นต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลอย่างจริงจัง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สิ่งที่จะเป็นปัญหาความมาให้คิดกันขณะนี้ ก็คือ ต้องวางแผนไว้ เพื่อจะแก้ไขอุปสรรคในการดำเนินงาน อันอาจเกิดขึ้นมาได้เนื่องจาก

- 1) การขาดแคลนผู้มีความรู้ และสามารถในการดำเนินงาน
- 2) ขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงาน และขยายกิจการ
- 3) ทหาทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม หรือหาได้แต่ราคาแพง
- 4) กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่มีความรู้ คำนับบริหารธุรกิจและการดำเนินงานของสหกรณ์
- 5) ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากหน่วยรัฐบาล
- 6) ขาดการรวมกำลังกันที่จะต่อสู้อิทธิพลของพ่อค้า
- 7) กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ อาจทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและคณะ ซึ่งนำผลเสียหายสู่สหกรณ์ได้
- 8) สหกรณ์ดำเนินธุรกิจต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา ย่อมเสียเปรียบเอกชนในการดำเนินงานหลายประการ
- 9) สหกรณ์ดำเนินการโดยการเห็นชอบ ของคณะกรรมการหรือคนหมู่มาก ย่อมล่าช้า

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ตรงจุด ควรจะเป็นดังนี้คือ

- 1) รัฐบาลต้องให้การสนับสนุน และการช่วยเหลืออย่างจริงจังในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดหาเงินทุนให้สหกรณ์กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล ซื้อสินค้าจากสหกรณ์อ่านาจความสดวกในการดำเนินงาน ในการทำการค้าระหว่างประเทศสนับสนุนในการสร้างโรงงานผลิตสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภควัสดุก่อสร้าง ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ต่างๆ ค้ำย และนอกจากนี้แล้วกิจการใด ที่รัฐบาลได้มอบให้สหกรณ์ ดำเนินการไปแล้ว ไม่ควรให้เอกชนผลิตสินค้าอย่างเดียวกันขึ้นมา เพื่อแข่งขัน

- 2) ในด้านการขาดแคลนกำลังคน และเจ้าหน้าที่นั้น ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย องค์การไอ.ซี.เอ และชุมนุมสหกรณ์ต่างๆ ควรหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน รายได้ความช่วยเหลือของรัฐบาล
- 3) จัดให้มีการวางแผนร่วมกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดหา ฝ่ายจำหน่ายและฝ่ายฝึกอบรม โดยมีสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยเป็นผู้ประสานงาน
- 4) ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งทำการศึกษา โครงการดำเนินงานวางแผนระยะยาว และประเมินผล เพื่อให้กิจการดำเนินไปค้ำยค้ำยขึ้น พร้อมทั้งเสนอให้รัฐบาลทราบเกี่ยวกับอุปสรรค และหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของการศึกษา

การสหกรณ์ในประเทศไทย ได้ขยายตัวอย่างมากนับตั้งแต่ระยะเริ่มแรกมากกว่า 65 ปี แล้วกิจการสหกรณ์ ได้มีมากขึ้นโดยระยะแรก ได้จัดตั้งเป็นสหกรณ์หาทุนมาก่อน และต่อมาได้มีการขยายกิจการจัดตั้งเป็นสหกรณ์รูปแบบอื่น ๆ ตามลำดับ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการแบ่งประเภทสหกรณ์ออกเป็น 6 ประเภทคือ

- สหกรณ์การเกษตร
- สหกรณ์นิคม
- สหกรณ์ประมง
- สหกรณ์ร้านค้า
- สหกรณ์บริการ
- สหกรณ์ออมทรัพย์

ในจำนวนสหกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้สหกรณ์เกษตรนับว่าเป็นสหกรณ์ที่สำคัญมากที่สุด และมีปัญหามากที่สุด ทั้งนี้เพราะการจัดตั้งและการดำเนินงานสหกรณ์ไม่ได้เป็นไปตามหลักการ ทั้งนี้เพราะการจัดตั้งและการดำเนินงานสหกรณ์ไม่ได้เป็นไปตามหลักการ ช่วยเหลือตัวเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักและวิธีการของสหกรณ์มาแต่แรก ซึ่งการบริการที่จัดตั้งเป็นสหกรณ์การเกษตรนั้น ได้ทำตามคำแนะนำของทางราชการ และเกษตรกรเหล่านี้ล้วนแต่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอ่อนแอทั้งสิ้น ซึ่งไม่สามารถบริหารงานด้วยตัวเองได้ อีกทั้งประสบปัญหาในการดำเนินงานอยู่เรื่อยมา เป็นภาระที่รัฐบาลต้องช่วยเหลือ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด หากไม่มีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ร่วมกันให้ถูกต้องแล้ว จึงเป็นการยากที่จะพัฒนาแก้ไขให้ดำเนินของสหกรณ์ รูปนี้ประสบผลสำเร็จได้

ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะประสบปัญหานานาประการ จนคนทั่วไปสำคัญในโอกาสที่เราจะสร้างงานค้านี้ ให้เป็นผลดีต่อการพัฒนาด้านเกษตรของชนบทของประเทศแต่รัฐบาลทุกสมัย ก็ยังให้ความสนใจและสนับสนุนงานค้านสหกรณ์เสมอมา จึงกล่าวได้ว่า "สหกรณ์การเกษตร เป็นสถาบันหนึ่งที่เหมาะสมมาก ในการพัฒนาประเทศทางด้านเกษตรและชนบทไทย"

การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรรลานสกา จำกัด

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาทางสหกรณ์ทั่วไป เพื่อให้สหกรณ์เป็นสถาบันที่มั่นคง และแพร่หลายยิ่งขึ้น ในการนี้รัฐบาลได้ศึกษา จึงพอสรุปได้ว่า

- 1) การรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปสถาบัน ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด มีเพียง 39 % ของจำนวนครอบครัวเกษตรกรทั่วประเทศ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก
- 2) เกิดปัญหาความแตกแยกในระหว่างสถาบันที่ดำเนินธุรกิจ ในรูปสหกรณ์ด้วยกัน จึงลดจำนวนการต่อรองลงไป
- 3) ขาดแผนและหลักและการประสานงานของสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินธุรกิจสหกรณ์
- 4) ขาดการเชื่อมโยงและประสานงานกันระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งมีหลายหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ส่งเสริมกิจการสหกรณ์
- 5) สมาชิกมีการศึกษาค่า ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานของธุรกิจสหกรณ์ ไม่มีความรับผิดชอบในการบริการของตนเอง
- 6) มีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่ยืดหยุ่น พอเปิดโอกาสให้เกษตรกร เข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ดำเนินการกำหนดนโยบายการพัฒนาบ้านสหกรณ์ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 ไว้ดังนี้

- 1) รัฐบาลส่งเสริมการรวมกลุ่มของสถาบันในชนบท ซึ่งได้แก่สหกรณ์กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้อยู่ภายใต้สถาบันเดียวกันคือ สหกรณ์การเกษตรเมื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านการผลิต และการจำหน่าย การเพิ่มรายได้ และขยายความรู้ การฝึกอบรม การจัดการให้ดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและเป็นแกนนำในการพัฒนาการเกษตรในชนบท ให้ดียิ่งขึ้น

2) จะให้การสนับสนุน ให้การดำเนินการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรให้รวบรวมผลผลิต และจำหน่ายผลผลิตร่วมกัน รวมทั้งปรับปรุงการประสานธุรกิจของสถาบันในระดับเดียวกัน และเชื่อมโยงสถาบันของระดับต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3) รัฐจะส่งเสริมการลงทุน ในด้านอำนวยความสะดวก พื้นฐานทางการตลาด เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกร และสนับสนุนให้เกษตรกร สามารถขยายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม

4) รัฐบาลจะเร่งรัดการกระจายการถือครองที่ดิน การปฏิรูปที่ดินและการให้กรรมสิทธิ์ที่ดินเมื่อการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสประกอบอาชีพเกษตรได้มั่นคง และขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผลผลิตทางเกษตรด้วย

5) รัฐจะลดหย่อนมาตรการการแทรกแซงระบบตลาดในลักษณะที่เป็นราคาต่อเกษตรกรให้เหลือน้อยที่สุด ส่วนการช่วยเหลือโดยตรงของรัฐจะเน้นในเขตเกษตรล้ำหลังที่ยากจน

6) รัฐจะดำเนินนโยบายด้านการเงินที่จะสนับสนุนการเงินของรัฐและธนาคารพาณิชย์ ให้ขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตร ให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร อย่างกว้างขวางและทั่วถึง รวมทั้งมีการปรับปรุงให้มีความเหลื่อมล้ำในการบริการสินเชื่อของเกษตรกรจากสถาบันต่าง ๆ ด้วย

7) จะส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนา จัดรูปที่ดินในเขตชนประทานที่มีระดับจัดหาปัจจัยการผลิต และบริการจัดจำหน่าย ผลผลิตให้ครบวงจรขบวนการผลิต โดยรัฐจะเป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มของเกษตรกร และประสานผลประโยชน์ให้

8) จะปรับปรุงกลไกของการบริหารงาน ของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการสถาบันเกษตรกร ให้สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร ในรูปสหกรณ์การเกษตรเพียงรูปเดียว

มาตรการการพัฒนา ในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ได้กำหนดมาตรการการพัฒนาสหกรณ์ไว้ดังนี้

1) รวมกลุ่มเกษตรกรกรกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และสหกรณ์การเกษตร เข้าเป็นสถาบันเดียวกันคือ สหกรณ์การเกษตร

2) ปรับปรุงกลไกการบริหารของกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการของสถาบันเกษตรกร ให้สามารถสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์การเกษตร...
เพียงรูปเดียว

3) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานธุรกิจของสถาบันสหกรณ์การเกษตร ให้การรวบรวมผลผลิต และจำหน่ายผลผลิตรวมกัน รวมทั้งการปรับปรุงประสานงานธุรกิจของสถาบันในระดับเดียวกัน เพื่อจุดประสงค์ของการค้าและเพิ่มอำนาจการต่อรอง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดตั้งคุณภาพ และมาตรฐานอันจะทำให้สามารถขยายสินค้าได้ราคาที่ดียิ่งขึ้น

4) การรับซื้อเพื่อพยุगरาคาของรัฐบาล จะพิจารณาเลือกทำบางสินค้า ที่จำเป็นตามความสามารถทางการเงินของรัฐบาล ส่วนในเขตเกษตรมากจนและล้าหลังนั้น รัฐบาลจะมีบทบาทและแทรกแซงทุกด้าน

5) กำหนดแนวทางและมาตรการ ให้มีการนำสัญญาซื้อขายระหว่างสหกรณ์กับโรงงานผู้ผลิต ให้เกิดความเป็นธรรม

6) ส่งเสริมและสนับสนุน ให้สถาบันการเงินของรัฐบาลและเอกชน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ขยายสินเชื่อให้แก่เกษตรกร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาบ้านสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรเป็นสถาบันพื้นฐานในอันที่จะสามารถ สนองนโยบายการผลิต และราคาสินค้าเกษตรของรัฐบาล ให้สหกรณ์เป็นแหล่งอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจ และสังคมแก่สมาชิกได้อย่างจริงจัง และมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยยกระดับรายได้ รักษาเสถียรภาพรายได้และปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกร ตลอดจนเสริมสร้าง ความเจริญในท้องถิ่นของชนบทได้ดียิ่งขึ้น ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5 (2525-2529)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อต้องการศึกษาประวัติ และความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด
- 2) เพื่อศึกษาถึงผลดำเนินงานของสหกรณ์ ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา คือปี 2522-2526
- 3) เพื่อวิเคราะห์ธุรกิจต่างๆ ของสหกรณ์คือธุรกิจเคหะกิจธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการขาย และธุรกิจการส่งเสริมการเกษตร แล้วนำผลที่ได้ไปช่วย ในการตัดสินใจในการวางแผนเพื่อหากำไร ของธุรกิจนั้น
- 4) เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้สหกรณ์ ไปดำเนินการต่อไป
- 5) เพื่อศึกษามหาบทของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด

ในการพัฒนาชนบท โดยวัดจาก ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก

วิธีการศึกษา :-

- 1) ใช้วิธีศึกษาจากข้อมูลเบื้องต้น (Primary data) โดย
  - 1.1 สอดถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสหกรณ์
- 2) ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)
  - 2.1 ศึกษาจากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ในแต่ละปีทีคณะกรรมการ จัดทำเพื่อเสนอต่อที่ประชุมในรอบ 5 ปี (2522-2526)
  - 2.2 ค้นคว้าจากห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร, ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ กองวิชาการเกษตร กองวิชาการกรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรลานสกา จำกัด
  - 2.3 ศึกษาถึงผลดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด โดยใช้การเปรียบเทียบผลจาก ผลการดำเนินงานประจำปีของสหกรณ์ ในรอบ 5 ปี คือ 2522-2526 โดยใช้ตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือ และหลักเกณฑ์ในการประเมินข้อดี ข้อเสีย ในการดำเนินงานดังนี้

1) อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นหรือสภาพคล่องโดยวัดจาก

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน} = \frac{\text{ทรัพย์สินหมุนเวียน ต่อ 1}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2) อัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานโดยวัดจาก อัตราหมุนของทรัพย์สินทั้งสิ้น = $\frac{\text{รายได้หรือค่าขายสุทธิ (ครั้ง)}}{\text{ทรัพย์สินรวมเฉลี่ย}}$

3) อัตราส่วนที่ใช้วัดสมรรถภาพ ในการหาผลตอบแทน หรือกำไร โดยวัดจาก

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ค่าขายสุทธิหรือรายได้ทั้งสิ้น}} \times 100 \%$$

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนขาดทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของทุนเฉลี่ย}} \times 100 \%$$

4) อัตราส่วนที่ใช้แสดงการใช้หนี้สินประกอบการโดยวัดจาก

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์เฉลี่ย}} \text{ ต่อ 1}$$

5) วิเคราะห์ค่าแนวโน้ม รายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ โดยใช้

lesst swuare Mcthod

รูปสมการดังนี้

$$\hat{Y} = \hat{a} + \hat{b} x$$

$$\hat{Y} = \text{ค่าแนวโน้ม}$$

$$\hat{a} = \text{ค่าของเส้นแนวโน้ม ณ จุดเริ่มต้น}$$

$$\hat{b} = \text{การเจริญเติบโต หรือลดลงในเวลา} x \text{ หน่วย}$$

$$x = \text{เวลาปกติ 1 ปี}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษา

- 1) ศึกษาเฉพาะกรณีของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ในการพัฒนา
ชนบทระหว่างปี 2522-2526

นิยามศัพท์

ชนบท หมายถึง แหล่งที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ในเขตพื้นที่อำเภอ
ลานสกา

การพัฒนาชนบท หมายถึง การสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นชนบทเพื่อยก
มาตรฐาน ความเป็นอยู่ของประชาชนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลานสกา
จำกัด ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยเน้นด้าน อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย
การศึกษา และการปกครองตนเอง

ตรวจเอกสาร

โสภณ ดวงสวัสดิ์ เรื่องผลการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย จำกัด ต่อสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2517 วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาชุมนุมชน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวว่า

1) คำนการขายธุรกิจขายเป็นธุรกิจที่ซับซ้อน ต้องใช้ความสามารถสูง ในระยะแรกโดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเพิ่งควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ระดับอำเภอ ตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2511 สหกรณ์จำกัดไม่ควรดำเนินการโดยเอกเทศ ควรให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด หรือชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติเข้าดำเนินงานให้โดยตลอด โดยเฉพาะชุมนุมสหกรณ์ อาจจัดตั้งสาขาคำเนิงาน ธุรกิจขายในรูปของศูนย์การค้าในรูปแบบกระจายตามจุดต่าง ๆ ศูนย์การค้าควรจัดเจ้าหน้าที่ หรือเครื่องมือต่าง ๆ พร้อมทั้งจะให้บริการด้านตลาด แก่สหกรณ์ สมาชิก ลูกค้า โดยทั่วไปให้ทั่วถึง ถ้าที่ทำกันในเมืองประเทศเช่น เกาหลี ญี่ปุ่น สหกรณ์ท้องถิ่นทำหน้าที่เพียงตัวแทนรวบรวมผลผลิตหรือสินค้าให้แก่ศูนย์การค้าของชุมนุมสหกรณ์ เท่านั้น

สหกรณ์การเกษตรเป็นเพียงสถาบันธุรกิจซึ่งตามปกติย่อมไม่อยู่ในฐานะที่จะแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพกับธุรกิจที่มั่นคงแข็งแรง และมีความชำนาญด้านการค้า จึงขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยการวางมาตรการบางอย่างเพื่อสร้างอำนาจต่อรองราคา และออกกฎหมายให้สิทธิพิเศษบางประการแก่สหกรณ์ด้วย

2) คำนการซื้อ

2.1 คำนการจัดทาสักเครื่องมือเครื่องใช้แก่เกษตรกรมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกนั้นสหกรณ์ควรทำอย่างจริงจัง และพยายามแหล่งเงินเชื่อระยะยาวสำหรับจัดหาเครื่องมือการเกษตรที่มีราคาสูงขึ้นให้สมาชิกได้ผ่อนส่งระยะยาว และเพื่อเป็นการประหยัดในการจัดขึ้น เหล่านี้ควรให้ชุมนุมสหกรณ์การซื้อขายแห่งประเทศไทย จำกัดช่วยดำเนินงาน

2.2 คำนวณประชาสัมพันธ์ สหกรณ์ควรเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของราคา ชนิด และคุณภาพของสินค้าที่สหกรณ์จัดจำหน่ายให้สมาชิกแทบโดยทั่วถึง เป็นระยะไป

2.3 ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ในการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างธุรกิจการค้าอื่น ๆ

2.4 ควรให้บริการแก่สมาชิก ด้านต่าง ๆ เช่น การขนส่งสินค้าบางชนิด สหกรณ์ควรจัดหายุานพาหนะ ขนส่งให้ถึงที่อยู่ของสมาชิก

3) คำนเงินหมุนเวียน

3.1 ควรให้รัฐบาลกำหนดนโยบายให้ธนาคารให้กู้เงินระยะยาวแก่สหกรณ์ หรือพิจารณาจัดตั้งธนาคารสำหรับงานในที่ดิน (Land Bank) ขึ้น เพื่อให้เงินกู้ระยะยาวแก่สหกรณ์ และสมาชิก

3.2 สหกรณ์ควรดำเนินงานปรับปรุงราคาประเมินที่ดินของสมาชิกให้ใกล้เคียงกับราคาตลาดในท้องที่ เพื่อให้สมาชิกสามารถกู้เงินได้มากขึ้น ทั้งนี้ควรได้กระทำโดยเร็ว

3.3 เพื่อให้สมาชิกได้รับเงินกู้อย่างรวดเร็วควรให้ธนาคาร เพื่อการเกษตร และสหกรณ์สาขาในท้องที่ดำเนินให้เงินกู้แก่สหกรณ์โดยตรงภายในขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ธนาคารกำหนดไว้

3.4 ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ขยายวงเงินกู้ให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิกของแต่ละสหกรณ์ ให้สหกรณ์ปฏิบัติตามความจำเป็นและเหมาะสม

3.5 ควรดำเนินแก้กฎหมายสหกรณ์ ให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินภายนอก รวมทั้งสถาบันที่เกี่ยวข้อง

3.6 ส่งเสริมให้สมาชิกฝากเงินแก่สหกรณ์ โดยเพิ่มอัตราดอกเบี้ยตามความเหมาะสม

3.7 ถ้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์โดยเพิ่มอัตราดอกเบี้ยตามความเหมาะสม

3.8 ถ้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ไม่สามารถให้เงินกู้แก่สหกรณ์ได้พอ สหกรณ์การเกษตรควรร่วมมือกับสหกรณ์อื่น ๆ เพื่อจัดตั้งสถาบันการเงินของสหกรณ์ หรือธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้นเอง เพื่อการระดมทุน เพื่อสมาชิกได้มีแหล่งกู้เงินได้

เยาวนุช เพชรบุญศรี เรื่องการศึกษาพัฒนาชุมชน ในการจัดรูปสหกรณ์นิคม ศึกษาเฉพาะกรณี สหกรณ์นิคมสันทราย อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ พ.ศ. 2521 วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล บัณฑิตมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกล่าวว่า "การศึกษการพัฒนาชุมชนในรูปการจัดสหกรณ์นิคมจนหมายถึงผลสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ แล้วผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคใหญ่ ๆ ของสหกรณ์นิคม อ.สันทราย ได้แก่ ปัญหาเรื่องการศึกษาของสมาชิก การขาดความสามารถในการประกอบตนเองของสมาชิกและผู้นำสหกรณ์ ตลอดจนปัญหาที่นักส่งเสริมได้มีบทบาทในสหกรณ์ เกินความจำเป็นปัญหาเหล่านี้จำเป็นอุปสรรคของการพัฒนาชุมชนสหกรณ์ หลายแห่งในขณะนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาสหกรณ์นิคมสันทรายแห่งนี้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของสหกรณ์อื่น ๆ ได้ดังนี้

- 1) ควรมีผู้นำกลุ่มที่ดีมีความรู้ สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่สมาชิกได้
- 2) ควรให้มีการประเมินผลสำเร็จของสหกรณ์ เพื่อสรุปหาข้อดีข้อเสีย

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงต่อไป

3) ควรให้การศึกษอบรมแก่สมาชิก เกี่ยวกับอุดมการณ์หน้าที่และขอบเขตของการดำเนินงานของสหกรณ์

4) กำหนดบทบาทของนักส่งเสริมให้เหมาะสม ไม่ควรก้าวล่วงในงานสหกรณ์มากนัก ควรให้สมาชิกและผู้ดำเนินงานรับผิดชอบด้วยตัวเอง เพื่อที่จะได้พัฒนาตัวเองและสหกรณ์ได้

6) ระยะเวลาในการศึกษา

ขั้นตอน	ระยะเวลา	เดือน						
		ก. ย.	ค. ค.	พ. ย.	ธ. ค.	ม. ค.	ก. พ.	มี. ค.
1) เขียนโครงร่าง		←→						
2) เก็บรวบรวมข้อมูล			←→					
3) วิเคราะห์ข้อมูล						←→		
4) รวบรวมข้อมูลเขียนรายงาน							←→	
5) พิมพ์และส่งรายงาน								←→

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบถึงประวัติ และความเป็นมาในการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด
- 2) ทราบถึงข้อดีข้อเสียในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ในช่วงปี 2522-2526
- 3) สามารถนำข้อบกพร่องไปเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น
- 4) ได้เห็นความสัมพันธ์ของสหกรณ์กับการพัฒนาชนบท ในอำเภอลานสกา จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2 สภาพทั่วไปของอำเภอลานสกา

1) ข้อมูลทั่วไป

1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

อำเภอลานสกา เป็นอำเภอหนึ่งที่เพิ่งยกกระบวนมาจากกิ่งอำเภอ เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชเพียง 18 กิโลเมตร แต่ก็ยังไม่ค่อยพัฒนาเท่าที่ควร การธุรกิจต่าง ๆ และการค้าจึงไม่ค่อยดีเนื่องจากประชากรในอำเภอสะดวกต่อการติดต่อกับในเมือง ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจขนาดใหญ่เสียมากกว่า มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕๖๖.๖๖ ตารางกิโลเมตร

โดยมีเขตติดต่อกับนี้

ทิศเหนือ ติด กิ่ง อ.พรหมคีรี

ทิศใต้ ติด ร่อนพิบูลย์ อ.ทุ่งสง

ทิศตะวันออก ติดกับอำเภอเมือง

ทิศตะวันตก ติดอำเภอฉวาง

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไป พื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา มีภูเขาล้อมเกือบทุกด้านที่ส่วนใหญ่จะเป็นที่ลาดเชิงเขา อยู่ในเขตพื้นที่เทือกเขาหลวง เทมอ เทประ เทลีซ่า ซึ่งล้อมรอบอยู่ จึงมีไม้หนาแน่น มีแม่น้ำสายที่สำคัญคือ แม่น้ำนาดี ซึ่งเป็นหัวใจของประชากร 2 ตำบลคือ ตำบลรูกาโลน ซึ่งเป็นต้นน้ำ และตำบลนาดี ซึ่งตำบล นี้ได้ใช้ประโยชน์มากมายในด้านการเพาะปลูก และค้ารังสีพ โดยเฉพาะช่วงตำบลนาดี ยังใช้ทำนาได้อีกด้วย ตลอดแม่น้ำนี้ยังไหลผ่านเข้าอำเภอเมือง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อโครงการชลประทาน ช่วยชาวนาในอำเภอเมืองได้หลายตำบลอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีคลองเล็ก ๆ มีแม่น้ำผ่านทุก ตำบลอีกหลายสาย

ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น ฝนตกเกือบตลอดปี ส่วนใหญ่จะมีแค่ 2 ฤดูกาลเท่านั้นคือ ฤดูฝนกับฤดูร้อน ฤดูร้อนจะเริ่มปลาย ๆ กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ฤดูฝนจะเริ่มกรกฎาคม - มกราคม ซึ่งฝนที่ตกส่วนใหญ่จะมีจะตกทั้งปีอยู่แล้ว

แผนที่ อ. สานตกา จ. นครศรีธรรมราช

1.2 ประชากร ตามหลักฐานทะเบียนราษฎรในปี 2527 มีประชากรทั้งหมด 34242 คน มีจำนวนครัวเรือน 5,588 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่มีนิกายศาสนาพุทธ มีนิกายศาสนาอื่นประมาณ 1 % ของประชากรทั้งหมด อาชีพของประชากรที่สำคัญคือ การเกษตร ได้แก่สวนผลไม้ ฝรั่ง กาแฟ มะนาว และทำนาได้บางส่วน คือเฉพาะตำบลนาดี

1.3 การปกครอง อำเภอฉานสกาแบ่งการปกครองออกเป็น 5 ตำบล มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 31 หมู่บ้าน แยกได้ดังตาราง

ชื่อตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร
เขาแก้ว	4	836	5742
ท่าโลน	6	1269	7374
ฉานสกา	5	806	4558
ขุนทะเล	9	1536	9299
นาดี	7	1141	7269

1.4 การคมนาคม อำเภอฉานสกามีการติดต่อภายในอำเภอสะดวกพอสมควร มีถนนเชื่อมเกือบทุกหมู่บ้าน และมีถนนลาดยาง เชื่อมติดต่อกับอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกันทุกอำเภอ การคมนาคมจะเป็นรถยนต์ทางเดียว มีรถยนต์หลายสายติดต่อกันได้สะดวก

1.5 สถานที่ท่องเที่ยว

1. น้ำตกสอยดาว เป็นน้ำตกที่สวยงามที่สุด กรมป่าไม้กำลังจัดเป็นวนอุทยาน แต่อยู่ไกล อยู่ในเขต ตำบลท่าโลน ยังไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว
2. น้ำตกวังไม้บาก อยู่ในเขตตำบลท่าโลน เป็นน้ำตกที่เล็กกว่าน้ำตกกะโรม แต่สวยงามและมีคนเที่ยวเยอะกว่า เพราะสะดวก สวยงาม และปลอดภัย
3. น้ำตกกะโรม อยู่ในเขตตำบลเขาแก้ว เป็นน้ำตกที่สูงชันสวยงาม มีป่าไม้ และพันธุ์ไม้มากมาย ห่างจากตัวอำเภอฉานสกาเพียง 10 กิโลเมตร

๑๗๒๖๒

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 สถาบันการเงิน

อำเภอลานสกา มีสาขาธนาคารที่เปิดดำเนินการ เพียงแห่งเดียวคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์สาขาลานสกา เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด เนื่องจากอำเภอลานสกาอยู่ใกล้กับตัวเมืองนครศรีธรรมราช จึงนำให้ ประชากรส่วนใหญ่มุ่งติดต่อกับสาขาใหญ่ ในตัวเมืองมากกว่าเพราะสะดวกดี และนอกจาก นี้ประชากรมีกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ เกือบทุกหมู่บ้าน โดยเฉพาะหมู่ที่ 5 ตำบลกำโลน บ้าน คีรีรา สหกรณ์ออมทรัพย์มีทุนเกือบ 6 ล้านบาทซึ่งเป็นเพียงหมู่บ้านเล็ก ๆ ซึ่งดำเนินงาน มาเพียง 4 ปี เท่านั้น จึงรู้สึกว่ามีหมู่บ้านอื่น ๆ จึงเอาอย่างบ้าง ทำให้ธนาคารในสาขา อำเภอลานสกาจึงไม่จำเป็นต้องมี

2.2 สินค้าเข้าและสินค้าออก

สินค้าออกที่สำคัญใน อำเภอไค้แก้มผลไม้ พืชทุเรียน มังคุด ลางสาค จำปา ฯลฯ นอกจากนี้ก็มียางพารา กาแฟและมะนาว

สินค้าเข้า ส่วนใหญ่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องใช้ในการเกษตร ต่าง ๆ

2.3 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

1. ผลไม้ พื้นที่ของอำเภอลานสกาเกือบทุกตำบลจะมีสวนผลไม้ ซึ่งทำ เงินให้ประชากรอย่างมาก เช่น พืชทุเรียน มังคุด ลางสาค สะตอ ถ้าปีใดที่ผลไม้ไม่ ออกผล รู้สึกจะทำให้ด้านการเงินของประชากรอำเภอลานสกาซบเซา

2. ยางพารา มีปลูกทั่วไปไค้ไม่มากนัก แต่ส่วนใหญ่ก็มีเกือบทุกบ้าน

3. กาแฟ มีปลูกทั้งเป็นส่วนผสมในสวนผลไม้ และกาแฟอย่างเดียว

4. มะนาว ที่ปลูกมากที่สุดที่ตำบลขุนทะเล กับตำบลเขาแก้ว

5. หมากร เป็นพืชเศรษฐกิจของตำบลกำโลน โดยเฉพาะหมู่ที่ 5 บ้านคีรีรา และตำบลเขาแก้ว

2.4 การเลี้ยงสัตว์

มีน้อยมากเลี้ยงเฉพาะเป็นสัตว์เลี้ยงในบ้านเท่านั้นมักไม่มีการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพ

3. สภาพสังคม

3.1 สถาบันการศึกษา โรงเรียนในอำเภอลานสกาทั้งหมด 23 โรงเรียน การศึกษาสูงสุดมีเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีเพียง 1 โรงเรียนคือ โรงเรียนลาสกาประชาสรรค์ นอกจากนี้เป็นโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมดซึ่งมีเกือบทุกหมู่บ้านทั้งหมด โรงเรียน และเยาวชนส่วนใหญ่มักจะเข้ามาเรียนชั้นมัธยมในตัวเมืองนครศรี มากกว่าเพราะอยู่ใกล้การคมนาคมที่สะดวก

3.2 สถาบันศาสนา อำเภอลานสกาจะมีวัดเกือบทุกหมู่บ้าน รวมทั้งอำเภอแล้วมีประมาณ 19 วัด อันเป็นพื้นฐานให้ประชาชนมีโอกาสแสดงธรรมะ ประพฤติธรรมได้สะดวกยิ่งขึ้น และยังเป็นผลทางตรงและทางอ้อม ให้เกิดการสามัคคีในหมู่คณะ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

3.3 สถาบันการปกครอง -ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอลานสกา สถานีตำรวจภูธรอำเภอลานสกา สถานีตำรวจตำบลเขาแก้ว

3.4 กิจสาธารณูปโภค ได้แก่ไฟฟ้า มีเกือบทั้งอำเภอยกเว้นบางหมู่บ้านยังไม่ทั่วถึง น้ำประปา มีใช้เฉพาะในตัวอำเภอเท่านั้น นอกหมู่บ้านใช้น้ำคลองและน้ำขุด โทรศัพทียังไม่มี มีสถานีอนามัยตำบล และโรงพยาบาลอำเภอลานสกา เพื่อบริการและอำนวยความสะดวก ให้แก่ประชาชน ได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งติดต่อกับบุคคลภายนอกได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

จากการที่ถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมของอำเภอลานสกามาอย่างคร่าว ๆ จะเห็นได้ว่าประชาชนมีพื้นฐานที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

บทที่ 3

ประวัติสหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด

สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด ได้จัดตั้งครั้งแรกที่ตำบลขุนทะเล โดยมีการประชุมจัดตั้งครั้งแรก เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2517 โดยการดำเนินงานของสหกรณ์จังหวัด หลังจากได้รับการอนุมัติ จากกรมส่งเสริมการเกษตร ให้มีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ในท้องที่อำเภอ ลานสกา 1 สหกรณ์ โดยได้รับเงินทุนจำนวน 1 ล้านบาทจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่สมาชิก โดยให้มีการจัดตั้งสำนักงาน ในเขต ต.เขาแก้ว อ.ลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ใบสำคัญรับจดทะเบียน

นายทะเบียนสหกรณ์แสดงว่าได้รับจดทะเบียนสหกรณ์ ประเภทจำกัดตั้งสำนักงานในเขต ตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัด นครศรีธรรมราช เลขจดทะเบียนสหกรณ์ 66/2527 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2517 ตามความใน พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2511 แล้ว

รายงานการประชุมของผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของ

สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด

วันที่ 31 สิงหาคม 2517

ณ. ร.ร. ขุนทะเล หมู่ 3 ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช

เริ่มประชุมเวลา 13.00 น.

ผู้เข้าประชุม ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์เข้าร่วมประชุม 195 คน

เจ้าหน้าที่ที่เข้าประชุมรวม

1. นายรัตน์ ปทะวานิช สหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. นายเอนก จันทรวีภาค ผู้ช่วยสหกรณ์จังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นายมนุศักดิ์ อุดมเลี้ยง พนักงานสหกรณ์โท
4. นางนันทาอุดมเลี้ยง พนักงานสหกรณ์โท
5. นายเจียรศักดิ์ นารีเสริม พนักงานสหกรณ์ตรี
6. นางสาวอังคณา สุข เสมียนพนักงาน

ในพิธีเปิดการประชุม สหกรณ์จังหวัด ได้รายงานการดำเนินงานการจัดตั้งอู่แทนนาย
อำเภอลานสกา ประธานในพิธีสรุปได้ว่า ในปี 2517 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้อนุมัติ
ให้ตั้งสหกรณ์การเกษตร ในท้องที่อำเภอลานสกา 1 สหกรณ์ ซึ่งได้ประกาศดำเนินการ ใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้ว โดยได้รับเงินทุนจำนวน 1 ล้านบาทจากรัฐบาลเพื่อการเกษตร และ
สหกรณ์ เพื่อให้หมุนเวียนแก่สมาชิก กุยืมไปใช้จ่าย ประกอบอาชีพการเกษตร ให้ในระยะสั้น
ส่งคืนภายใน 1 ปี ระยะปานกลางส่งคืน 3 ปี สมาชิกถือหุ้น ๆ ละ 50 บาท

การดำเนินการจัดตั้งในท้องที่อำเภอนี้ ทางจังหวัดได้ส่งเจ้าหน้าที่จังหวัดจาก
สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มาดำเนินการจัดตั้ง ได้คัดเลือกเกษตรกรที่มี
คุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นสมาชิก เหล่านี้ ตั้งบ้านเรือนและดำเนินการในเขตพื้นที่ชุมชนทะเล
เพียงตำบลเดียว เมื่อได้รับจดทะเบียนเป็นสหกรณ์แล้วก็ขยายการเปิดรับสมาชิก เพิ่มขึ้นจน
ครบทุกตำบล

คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์

ที่ประชุมได้ดำเนินการเลือกตั้งคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ จำนวน 12 คนซึ่งลงลาย
มือชื่อยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามความในมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.
สหกรณ์ 2511 มีดังนี้

1. นายอภิชาติ จัวนาน	5. นายอรุณ บริกถ
2. นายรอด จันทรสุวรรณ	6. นายนิทร ศรีเฉลิม
3. นายเชย ศรีโอปาร	7. นายประโยชน์ สองพิมพ์
4. นายปาน พรหมแก้ว	8. นายกิ่ง สุขเมตตา
9. นายแจ่ม ทวานจินต	10. นายวรรณะ บรรจบกาญจน์
11. นายบรรจง เรืองลักษณะ	

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้รับจดทะเบียนสหกรณ์แล้ว คณะกรรมการผู้จัดตั้ง มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกัน คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ จนกว่าที่ประชุมใหญ่ครั้งแรกจะได้เลือกตั้งกรรมการดำเนินงานตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ ข้อ 28 วรรคแรกดังนั้นคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ จึงได้เลือกตั้งให้

นายออกชัย จัวนาน	เป็นประธาน
นายรอด จันทรสุวรรณ	" รองประธาน
นายวรรณ บรรจบกาญจน์	" เลขานุการ
นายนิทร ศรีเฉลิม	" เทรียญฎิก

แล้วเสนอที่ประชุมใหญ่ให้ทราบ

การดำเนินงานของสหกรณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด ได้ย้ายสำนักงานมาอยู่ที่ เลขที่ 9 หมู่ 4 ถนนกะโรม ต.นาดี อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งสะดวกต่อการติดต่อของสมาชิกและการดำเนินงาน

1. สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก

เมื่อสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2526 มีสมาชิก 542 คน สังกัดกลุ่มต่าง ๆ 22 กลุ่ม ในท้องที่ 5 ตำบลคือ

1. ตำบลขุนทะเล	จำนวน 8	กลุ่มกลุ่มที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 20, 23	สมาชิก 217 คน
2. ตำบลลานสกา	" 7 "	" 8, 9, 10, 11, 17, 18, 19 "	188 คน
3. ตำบลกำโลน	" 3 "	" 14, 16, 22 "	68 คน
4. ตำบลเขาแก้ว	" 2 "	" 7, 13 "	42 คน
5. ตำบลนาดี	" 2 "	" 12, 15 "	27 คน
รวม 5 ตำบล	22 กลุ่ม	จำนวนสมาชิก	542 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) เงินสำรอง

เมื่อสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์ขาดทุน 55208.32 บาท จึงได้ถอนเงินสำรองที่มีอยู่ทั้งหมดมาชดเชย การขาดทุน แต่ไม่เพียงพอ ปรากฏว่าเมื่อสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2525 ยังมียอดค้างขาดทุนอยู่ 54,972.42 บาท เมื่อสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์ขาดทุนอีก 29,133.31 บาท รวมเป็นขาดทุนสะสม 84,105.73 บาท

3) ทุนเรือนหุ้น

เมื่อสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2526 สมาชิกจำนวน 542 คน ถือหุ้นในฐานสมาชิก และถือหุ้นในฐานสมาชิก และถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินกู้ รวมทั้งสิ้น 6,564 หุ้น (ค่าหุ้นละ 50 บาท) เป็นจำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้วทั้งสิ้น 328,200.00 บาท

4) ทุนอื่น ๆ

เมื่อสิ้นปี 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์มีทุนอื่น ๆ ดังนี้

1. ทุนรับโอนหุ้น	3,000.00 บาท
2. ทุนสะสมเพื่อขยายงาน	2,000.00 บาท
3. ทุนศึกษาอบรม	105.00 บาท
รวม	5,105.00 บาท

5) เงินรับฝาก

เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์มีเงินรับฝากทั้งหมด 305,984.38 บาท จำแนกดังนี้

1. เงินฝากออมทรัพย์ จำนวน 161 รายเงิน 106,765.20 บาท
2. เงินฝากประจำ จำนวน 87 รายเงิน 199,279.18 บาท

6) แหล่งเงินทุนของสหกรณ์

สหกรณ์ได้รับแหล่งเงินทุน 2 แหล่งคือ

6.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

6.2 เพื่อให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์ได้ทำสัญญากู้เงินเครดิต เงินสด

ตามสัญญาลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2527 สัญญาหมคอายุวันที่ 31 ธันวาคม 2528วงเงิน
กู้ประจำปี 2526 ธนาคารอนุมัติให้ไม่เกิน 3,200,000.00 บาท เพิ่มจากปีก่อน (ไม่เพิ่ม)
เมื่อต้นปีสหกรณ์เป็นหนี้เงินอยู่ 8,983,363.81 บาท กู้ระหว่างปี 714,000.00 บาท
ชำระระหว่างปี 833,805.75 บาท เมื่อสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์ยังคง
เป็นหนี้เงิน 2,863,558.06 บาท ในระหว่างปีดอกเบี้ยที่ชำระ 314,158.50 บาท
สหกรณ์ได้ชำระเสร็จสิ้นแล้ว

6.1.2 การลงทุนระยะยาว สหกรณ์ได้ทำสัญญากู้เงิน เครดิตเงิน
สด. สัญญาลงวันที่ 13 มิถุนายน 2521 ภายในวงเงินกู้ 722,500.00 บาท เพื่อใช้ในการ
การสร้างฉาง กำหนดชำระคืนภายใน 10 ปี เมื่อต้นปีสหกรณ์มีหนี้อยู่ 84,000.00 บาท
ชำระคืนระหว่างปี 12,000 บาท เมื่อสิ้นปีสหกรณ์ยังคงเป็นหนี้อยู่ 72,000 บาท ในระ
หว่างปีมีดอกเบี้ยที่ชำระ 5,035.75 บาท สหกรณ์ได้ชำระเสร็จสิ้นแล้ว

6.2 กรมส่งเสริมสหกรณ์

สหกรณ์ได้ขอกู้เพื่อซื้อที่ดิน และสร้างฉางตามหนังสือลงวันที่ 25 กรกฎาคม
2521 ภายในวงเงินกู้ 122,500.00 บาท กำหนดชำระคืนภายในเวลา 15 ปี มีระยะ
เวลาปลอดหนี้ 5 ปี เริ่มชำระต้นเงินใน ปี 2526 เป็นต้นไป ในระหว่างปี สหกรณ์ชำระ
คืนเงิน 12,250.00 บาท เมื่อสิ้นปีสหกรณ์ยังคงเป็นหนี้อยู่ 110,250 บาท ในระหว่าง
ปี มีดอกเบี้ยที่ชำระ 2,420.10 บาท ได้ชำระระหว่างปี 1195.15 บาท และมีดอกเบี้ย
ค้างชำระ อยู่เป็นเงิน 1225.00 บาท

7. การให้เงินกู้แก่สมาชิก

สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก 2 ประเภทคือ เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น
และเงินกู้ระยะปานกลาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น มีระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 12 เดือนสหกรณ์
ให้เงินกู้ประเภทนี้ ตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2518 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2526 จำนวน
207 สัญญาเงินกู้ 1,317,900.00 บาท (เฉลี่ยสัญญาละ 6366.67 บาท) เป็นเงินกู้
ในระหว่างปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2526 จำนวน 49 สัญญา เงิน 360,000.00 บาท

(เฉลี่ยสัญญาถูกละ 7346.74 บาท) จำแนกตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ได้ดังนี้

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	กู่ระหว่างปี		รวมกู่สะสมตั้งแต่แรก	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
1. ซ่อมแซมบ้าน	-	-	32,700.00	2.48
2. ซื้อเครื่องสูบน้ำ	-	-	5,000.00	0.38
3. ปรับปรุงสวนยาง, ค่าแรงงาน	97,350.00	27.04	393,750.00	29.88
4. ซื้อปุ๋ย	11,850.00	3.29	90,050.00	6.83
5. ซื้อสัตว์เลี้ยงขาย	219,950.00	61.10	652,700.00	49.53
6. ค่าเช่าสวนผลไม้	12,800.00	3.56	85,000.00	6.45
7. ชำระคาทูน	18,050.00	5.01	58,700.00	4.45
รวมทั้งหมด	360,000.00	100.00	1,317,900.00	100.00

2) กู่ระยะปานกลาง มีระยะเวลาชำระไม่เกิน 5 ปี สหกรณ์ได้ให้เงินกู้ประเภทนี้ตั้งแต่ 15 มกราคม 2528 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2526 จำนวน 764 สัญญา กู่ เป็นเงิน 5,496,750.00 (เฉลี่ยสัญญาถูกละ 7,194.70 บาท) เป็นเงินกู่ในระหว่างปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2526 จำนวน 26 สัญญา กู่เป็นเงิน 379,000.00 บาท (เฉลี่ยสัญญาถูกละ 14,576.92 บาท) จำแนกตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความมุ่งหมายเงินกู้	กู่ระหว่างปี		รวมทั้งแต่แรก	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ชำระหนี้	11,400.00	3.01	468,150.00	8.52
2. ซื้อที่ดิน	135,900.00	35.86	1,522,200.00	27.69
3. ซื้อสัตว์พาหนะ	34,500.00	9.10	398,800.00	7.26
4. ปรับปรุงที่ดิน	4,750.00	1.25	968,150.00	17.61
5. ทำสวน	88,050.00	23.23	696,350.00	12.66
6. ซื้อเครื่องจักรกล	37,050.00	9.78	329,650.00	5.99
7. บุกเบิกที่ดิน	33,250.00	8.77	468,600.00	8.53
8. สร้างบ้าน	-	-	287,850.00	5.24
9. บำรุงที่ดิน	-	-	53,200.00	0.97
10. ซุกบอเลี้ยงปลา	14,250.00	3.76	46,700.00	0.85
11. ชำระค่าหุ้น	19,850.00	5.24	257,100.00	4.68
รวมทั้งหมด	379,000.00	100	5,496,750.00	100

8. การชำคืนเงินกู้ของสมาชิก

ในระหว่างปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2526 มีต้นเงินถือกำหนดชำระทุกประเภทรวม 2,267,287.00 บาท ชำระได้จริงจำนวน 869,498.00 บาท เป็นร้อยละ 38.35 บาท ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแยกเป็นต้นเงินที่ชำระตามกำหนด 757,147.00 บาท ต้นเงินชำระก่อนกำหนด 112,351.00 บาท เมื่อวันสิ้นปีมีต้นเงินคงเหลืออยู่ที่สมาชิก 371 สัญญาเป็นเงิน 2,537,394.00 บาท แยกได้ดังนี้

- 1) เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น มีต้นเงินถึงกำหนดชำระ 570,632.00 บาท ชำระได้จริง 232,324.00 บาท ชำระก่อนกำหนด บาท คงเหลืออยู่ที่สมาชิกเมื่อสิ้นปีจำนวน 105 สัญญา เป็นเงิน 627,376.00 บาท เนี่ยสัญญาละ 5,975.01 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การเรียกเก็บคอกเบี้ย

เมื่อต้นปีคอกเบี้ยค้างชำระจากปีก่อน 583,538.70 บาท สมาชิกชำระได้ 203,317.70 บาท เมื่อสิ้นปี 2526 คอกเบี้ยปีก่อนยังคงค้างชำระอยู่ 380,220.40 บาท ในระหว่างปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2526 มีคอกเบี้ยเงินกู้ที่พึงชำระทั้งหมด 343,152.00 บาท ชำระได้ 152,048.00 บาท ชำระได้เป็นร้อยละ 44.31 บาท ของคอกเบี้ยพึงชำระประจำปี เมื่อสิ้นปีถ้ามีคอกเบี้ยประจำปีค้างชำระ 191,104.00 บาท รวมคอกเบี้ยค้างชำระของปีก่อนอีก 380,220.40 บาท คงมีคอกเบี้ยค้างชำระเมื่อสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม 2526 เป็นเงินทั้งสิ้น 571,324.40 บาท

10. การดำเนินธุรกิจด้านการซื้อ

ในปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์ได้ดำเนินการจัดหาวัสดุ การเกษตร และสิ่งจำเป็นในการครองชีพ มาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลภายนอก ซึ่งได้แก่ ข้าวสาร น้ำตาล น้ำปลา ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ เครื่องพ่นยา นมข้น ผงซักฟอก ตลอดจนเสื้อผ้า ไปจำหน่ายเป็นเงินสดยกจำหน่ายทั้งสิ้น 180,098.50 บาท เมื่อหักต้นทุนและค่าใช้จ่ายจำนวน 173,995.30 บาท แล้วคงมีกำไรสุทธิ 6,103.20 บาท ในปีที่ต่อไปหากสมาชิกให้ความร่วมมือ และสหกรณ์กันอย่างจริงจัง โดยซื้อสินค้าจากสหกรณ์ให้มาก จะทำให้ธุรกิจด้านนี้กว้างขวางยิ่งขึ้น

11. การดำเนินธุรกิจด้านเกษตร

ในปีบัญชี 2526 สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินธุรกิจด้านนี้

12. รายได้และค่าใช้จ่าย

ในปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2526 สหกรณ์มีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย 689,139.72 บาท เพื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว 718,273.03 บาท ถ้าขาดทุนสุทธิประจำปีเป็นเงิน 29,133.31 บาท ซึ่งแยกรายละเอียดแต่ละธุรกิจดังนี้

12.1 ธุรกิจเครดิต คอกเบี้ยเงินกู้รับจากสมาชิก 356,172.00 บาท
คอกเบี้ยจ่าย ธ.ก.ส. 488,153.80 บาท มีกำไรขั้นต้น 42,013.50 บาท

12.2 ธุรกิจซื้อ สินค้าคงเหลือจากปีก่อน 38,456.27 บาท ซึ่งระหว่างปี 239,360.56 บาท ค่าใช้จ่ายในการซื้อ 2,402.00 บาท เมื่อสิ้นปีมีสินค้าคงเหลือยกไป 106,223.55 บาท ซึ่งมีราคาต้นทุน 173,995.30 บาท จำหน่ายสินค้าได้ 180,098.50 บาท กำไรสุทธิ 6,103.20 บาท

13.3 ธุรกิจการขาย ในปี 2526 สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการธุรกิจด้านนี้ มีแต่ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ คือ เงินกู้สร้างฉาง 7455.90 บาท ค่าเสื่อมราคาฉาง 7,455.90 บาท ค่าเสื่อมราคาฉาง 28,699.40 บาท รวมค่าใช้จ่าย 36,155.30 บาท จึงขาดทุน 36,155.30 บาท

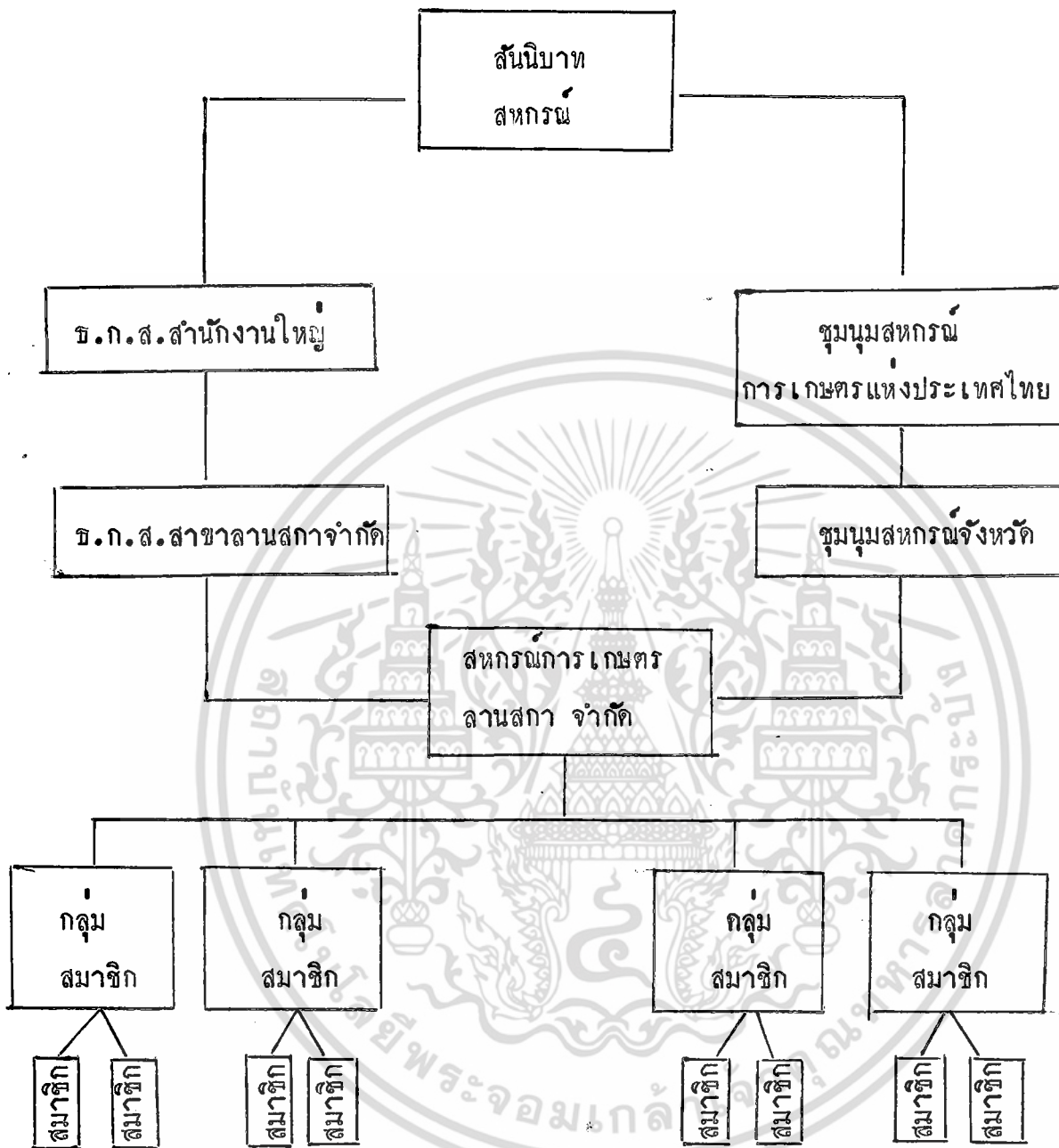
13. การดำเนินงานทั่วไป

คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ซึ่งที่ประชุมสามัญ เลือกตั้ง เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2526 ประกอบด้วย

1. นายจบ จวนมาศ	ประธานกรรมการ
2. นายประทีป แรกจำนงค์	รองประธานกรรมการ
3. นายประเสริฐ บรรจบกาญจน์	เลขาธิการ
4. นายสมบุญ จัวนาน	กรรมการ
5. นายเพิ่ม ชูทองคำ	กรรมการ
6. นายเหริบ สำคัมมาศ	กรรมการ
7. นายบุญรัตน์ บรรลือพีช	กรรมการ
8. นายมากเพียร นมขล	กรรมการ
9. นายอารีย์ ชาการส	กรรมการ
10. นายจารึก ศรีนวล	กรรมการ
11. นายบุญลือหิ ผลิตไชย	กรรมการ
12. นายคำรบ เพชรวงศ์	กรรมการ
13. นายสมพงษ์ วิชระพันธ์	กรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์เกษตร ลานสกา จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. 2522-2526

4.1 ผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาแล้วว่าสหกรณ์จะประสบกับการขาดทุนเกือบทุกปี มีเพียงปี 2524 เท่านั้นที่ได้จับผลกำไร แต่สหกรณ์ก็ได้พยายามดำเนินธุรกิจหลายอย่าง ตามแบบของสหกรณ์เอนกประสงค์ คือนอกจากจะจัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปประกอบอาชีพแล้วยังมีการจัดหาปัจจัย การผลิตมาจำหน่าย ในราคาถูกแก่สมาชิก และบุคคลภายนอก เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องมือทางการผลิต และสินค้าบริโภคต่าง ๆ ทำให้ปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น เหตุอันนี้เองเพื่อบริการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก จึงทำให้สหกรณ์ต้องประสบกับการขาดทุนเกือบทุกปีคือ ปี 2522 สหกรณ์ขาดทุน 41,214.50 บาท โดยเฉพาะธุรกิจขายขาดทุนถึง 3,7304.18 บาท และธุรกิจขายขาดทุนอีก 2,393.50 บาท ซึ่งนับว่าการดำเนินงานไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากธุรกิจสองอย่างนี้มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจสูง และคณะกรรมการไม่ค่อยมีความสามารถ และในปี 2522 นี้สหกรณ์ได้สร้างนางเอนกประสงค์ ขนาดความจุ 300 เกวียน 1 นางในราคา 286,994.68 บาท จึงทำให้ธุรกิจขายขาดทุนสูงเนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินการรวบรวมผลิตผลเลย

ในปี 2523 ขาดทุนอีก 10,334.01 บาท นับว่าการดำเนินงานดีขึ้นกว่าปีที่แล้ว โดยปีนี้ธุรกิจขายขาดทุน 18,587.78 บาท นับว่าน้อยกว่าปี 2522 มาก และในปีนี้ธุรกิจซึ่งทำกำไรได้ 29,378.50 บาท และธุรกิจเครดิตได้กำไร 45,428.88 บาท แต่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ยังสูงอยู่อีก อีกทั้งจำนวนสมาชิกจากปี 2522 มี 845 คนลดเหลือ 740 คน และสาเหตุที่สำคัญเนื่องจากกอดความร่วมมือจากสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่สมาชิกจะผิคนัดการชำระหนี้เป็นจำนวนที่สูง สหกรณ์ควรเร่งรัดการชำระหนี้ให้สูงขึ้นอีก

ในปี 2524 สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้ทำกำไรได้ 27,260.77 บาท ซึ่งนับว่าดีกว่า 2 ปีที่ผ่านมา (2522-2523) การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จพอสมควร ถึงแม้ว่าจำนวนสมาชิกจะลดลงจากปี 2523 มี 740 คน เหลือ 723 คน ในปี 24 แต่การดำเนินงานก็ยังคงดำเนินไปได้ดี การชำระหนี้ก็ขึ้น

ปี 2525, และ 2526 สหกรณ์ทำงานขาดทุนอีกธุรกิจที่ทำให้ขาดทุนในปี 2525 คือ ธุรกิจขาย เนื่องจากสหกรณ์ ได้รวบรวมผลผลิตไปจำหน่ายในร้านสหกรณ์ (26 ก.พ.25) จึงทำให้ประสบการขาดทุนอีก เป็นเงิน 38,673.75 บาท รวมขาดทุนสุทธิปี 2525 เป็นเงิน 55,208.32 บาท และปี 2526 ขาดทุน 29,133.31 บาท รวมขาดทุนเฉลี่ย 5 ปี (2522-2526) เป็นเงิน 21,725.87 บาท และขาดทุนสะสม 84,105.73 บาท

ฉันทันทีเสี่ยงการขาดทุนในปีต่อไป สหกรณ์จึงควรเพิ่มปริมาณธุรกิจ ให้มีรายได้สูงขึ้นเกินกว่าค่าใช้จ่ายประจำ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันจำเป็นและที่สำคัญต้องพยายามติดตามเร่งรัดลูกหนี้ทุกประเภท ให้ชำระหนี้ตามสัญญา เพื่อสหกรณ์จะได้มีเงินทุนหมุนเวียนขยายธุรกิจได้คล่องตัวดียิ่งขึ้นอันก่อให้เกิดผลดี สมาชิกและสหกรณ์ในด้านการรับฝากเงิน สหกรณ์ สหกรณ์ได้ระดมเงินฝากได้ สูงพอสมควรโดยเฉพาะปี 2526 มีเงินฝากถึง 305,784.00 ซึ่งนับว่าสมาชิกได้ให้ความไว้วางใจแก่สหกรณ์พอสมควร แต่ในปี 2526 นี้เองเงินรับฝากถูกยักยอกรวมทั้งสิ้น 181,020.84 บาท จึงทำความเสียหายทั้งชื่อเสียงและธุรกิจของสหกรณ์พอสมควร สหกรณ์ควรดำเนินงานเพื่อความมั่นคงของสหกรณ์เอง และที่สำคัญคือ สหกรณ์ควรมีมาตรการที่เฝ้าระวังกับกรรมการที่ขาดการประชุม และขาดความสนใจ และให้มีความซื่อสัตย์ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมมากขึ้น สหกรณ์คงดำเนินงานได้ดีขึ้น

ตารางที่ 1
เปรียบเทียบความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด

ปี พ.ศ.	2522	2523	2524	2525	2526
รายการ					
สมาชิก	845	740	723	650	542
ทุนเรือนหุ้น	493,000.00	264,550.00	281,550.00	309,650.00	328,200.00
ทุนสำรอง	24,536.06	-	-	-	-
ทุนค่าเนิการ	3,586,837.71	3,481,484.65	3,344,255.82	3,579,135.67	3,677,749.00
ทุนอื่น ๆ	5,105.00	5,105.00	5,105.00	5,105.00	5,105.00
ดอกเบี้ยค้างชำระ เงินกู้ที่จ่ายสมาชิก ระหว่างปี	340,500.00	219,899.00	204,245.00	235,634.00	191,104.00
การชำระเงินกู้ของ- สมาชิก	436,890.00	500,850.00	500,850.00	823,000.00	737,000.00
เงินรับฝาก	436,890.00	442,320.00	641,550.00	575,550.00	305,784.00
กำไรขั้นต้นธุรกิจเครติก	53,333.12	34,115.29	16,571.21	73,776.28	305,784.00
กำไรขั้นต้นธุรกิจซื้อ	60,396.22	51,912.98	70,066.10	78,489.85	42,013.00
กำไรขั้นต้นธุรกิจขาย	(2,393.50)	30,513.50	45,503.57	7,738.30	6,103.00
กำไรขั้นต้นธุรกิจส่งเสริม	-	25,875.00	8,625.00	4,546.20	-
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	-	-
รายได้อื่น ๆ	7,229.64	12,513.56	32,596.21	11,403.89	152,869.00
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	44,847.84	44,462.78	36,402.37	76,037.12	36,155.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	69,082.43	79,067.17	87,267.64	81,349.44	193,963.00
กำไรขาดทุนสุทธิ	(41,214.50)	(10,334.01)	27,260.77	(55,208.32)	(29,133.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุนดำเนินงาน

สหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด เป็นสหกรณ์ที่อยู่ในระดับ 3 ตามความเห็นของผู้ตรวจการสหกรณ์ประจำปี 2526

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมอื่น ๆ เงินกู้ เงินฝาก และเงินค้างจ่าย และกำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร ทุนดำเนินงานเฉลี่ย 5 ปี (2522-2526) เป็นเงิน 3,502,644.26 บาท ทุนที่สำคัญที่สุดคือ เงินฝากและเงินค้างจ่ายสูงถึง 88.42 % รองลงไปคือทุนเรือนหุ้น 8.18 เปอร์เซ็นต์ เงินกู้ระยะยาว 2.74 เปอร์เซ็นต์ และหนี้สินอื่น ๆ 0.20 เปอร์เซ็นต์ เงินสะสมอื่น ๆ 0.15 เปอร์เซ็นต์ กำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร 0.15 เปอร์เซ็นต์ คังตารางที่ 2

ในปี 2522-2526 สหกรณ์ขาดทุนซึ่งเอาเงินสละสำรองมาใช้ สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด มีแหล่งเงินกู้ที่สำคัญคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์และกรมส่งเสริมการเกษตร คังตารางที่ 3

เงินเหล่านี้สหกรณ์ได้นำไปเพื่อจัดสรร ให้สมาชิกกู้ยืมไปทำทุนประกอบอาชีพ และใช้จ่ายในการจัดซื้อ จัดหาสิ่งของมาจำหน่าย

ตารางที่ 2

แสดงทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ปี พ.ศ. 2522-2526

รายการ	2522		2523		2524		2525		2526		เฉลี่ย	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ทุนเรือนหุ้น	249,300.00	7.18	264,550.00	7.37	281,550.00	8.40	309,650.00	9.03	328,200.00	8.92	286,650.00	8.18
ทุนสำรอง	24,536.00	0.71	-	-	-	-	-	-	-	-	4,907.2	0.14
ทุนสะสมอื่นๆ	5,105.00	0.15	5,105.00	0.14	5,105.00	0.15	5,105.00	0.14	5,105.00	0.14	5,105.00	0.15
เงินกู้ระยะยาว	120,000.00	3.46	108,000.00	3.01	96,000.00	2.86	84,000	2.45	72,000.00	1.95	96,000.00	2.74
เงินฝาก/เงินค้ำจ่าย	3,064,196.65	88.26	3,202,256.62	89.30	2,934,918.71	87.54	3,021,318.71	88.15	3,263,531.09	88.78	3,097,244.36	88.42
กำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร	-	-	-	-	27,260.77	0.81	-	-	-	-	5,452.00	0.15
หนี้สินอื่น ๆ	8,720.00	0.25	5,678.50	0.15	7,640.00	0.22	7,420.00	0.22	6,970.00	0.20	7,285.7	0.20
รวม	3,471,757.65	100	3,585,590.12	100	3,352,474.48	100	3,427,493.71	100	3,675,806.09	100	3,502,644.26	100

ธุรกิจของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรมีธุรกิจสำคัญอยู่ 4 อย่างคือ การให้สินเชื่อการเกษตร การหาสินค้าหรือปัจจัยการผลิตมาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตไปจำหน่าย และการส่งเสริมการเกษตร แต่ทว่ามีสหกรณ์เพียงไม่กี่แห่ง ที่สามารถดำเนินธุรกิจได้ครบทั้ง 4 ประการ เพราะขาดแคลนทุนในการดำเนินงาน ขาดเจ้าหน้าที่และขาดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่เข้ามาบริหารงาน ทำให้สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อย รายได้น้อย

จากผลการดำเนินงานในระยะ 5 ปี (2522-2526) สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด มีปริมาณธุรกิจน้อยและกำไรขั้นต้นไม่พอกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งมีอัตราสูงขึ้น จึงทำให้การดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์นี้ขาดทุน เสียเกือบทุกปี ฉะนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะการขาดทุน สหกรณ์จึงควรเพิ่มปริมาณธุรกิจให้มีรายได้เกินกว่าค่าใช้จ่ายประจำ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันจำเป็นก็ควรจัดทำให้อยู่ในลักษณะที่ประหยัด สหกรณ์ใดมีการดำเนินธุรกิจครบวงจรก็อยู่แล้วและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการช้อบังคับทุกประการดังนี้

การให้สินเชื่อของเกษตรกร

ในรอบ 5 ปี (2522-2526) สหกรณ์ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิกไปประกอบอาชีพ ทั้งเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง เฉลี่ยประมาณปีละ 1,520,390.00 ในจำนวนนี้เป็นเงินกู้ระยะสั้นเฉลี่ย ปีละ 289,580.00 บาท และเงินกู้ระยะปานกลางเฉลี่ย 1,230,810.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.55 และ 75.45 ตามลำดับของเงินกู้ทั้งหมด ดังตารางที่ 4

เงินกู้ระยะสั้นมีระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน จำแนกได้ ตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ได้ตามตารางที่ 5 อัตราเฉลี่ยการกู้เงินระยะสั้น

ตารางที่ 3
แหล่งเงินทุนของสหกรณ์

ปี	2522		2523		2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ธ. ก. ส.	3,444,000	96.56	3,888,500	100	4,402,150	100	5,136,150	100	5,850,150	100
กรมส่งเสริม	122,500	3.44	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม	3,566,500	100	3,888,500	100	4,402,150	100	5,136,150	100	5,850,150	100

ตารางที่ 4
ปริมาณเงินให้สมาชิกกู้แยกตามประเภท ปี 2522-2526

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2522	31,500.00	9.25	309,000.00	90.75	340,500.00	100
2523	98,500.00	22.05	348,300.00	77.95	446,800.00	100
2524	718,900.00	13.69	4,533,750.00	68.31	5,252,650.00	100
2525	239,000.00	29.04	584,900.00	70.96	823,900.00	100
2526	360,000.00	48.71	379,000.00	51.29	739,000.00	100
เฉลี่ย	289,580.00	24.55	1,230,810.00	75.45	1,520,390.00	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี 2525 สัญญา 27.04% และปี 2526 มี 48.71%

เงินกู้ระยะปานกลาง มีระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี จำแนกตามความมุ่งหมาย
แห่งเงินกู้ ได้ตามตารางที่ 6 ในปี 2525 และปี 2526 สมาชิกได้ใช้เงินกู้ส่วนใหญ่ไปในการ
ซื้อที่ดินและทำสวนและซื้อเครื่องจักรกล ส่วนค่านอื่นๆก็มีความสำคัญน้อยลงไปอีกตามลำดับ
การรับฝากเงิน

เป็นบริการที่สำคัญทั้งประเภทฝากประจำและฝากออมทรัพย์ เป็นผลให้สหกรณ์
มีเงินทุนในการดำเนินงานมากขึ้น อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความเลื่อมใสศรัทธาใน
สหกรณ์ของคนมาก จึงได้นำเงินมาฝาก โดยเฉพาะในปี 2526 มีเงินฝากทั้งออมทรัพย์และ
ฝากประจำถึง 305,984.38 บาท ซึ่งนับว่ามากพอสมควร แต่ในปีเดียวกันนี้เงินรับฝากถูก
ยกยอก 181,020.84 บาทซึ่งนำความเสียหายแก่สหกรณ์มาก ทั้งทำลายความเลื่อมใสศรัทธา
ของสมาชิกและทุนดำเนินงานก็ลดลงไป ดังนั้นสหกรณ์ต้องติดตามเงินจำนวนนี้คืนมาให้ได้
เพื่อประโยชน์ของสมาชิกและสหกรณ์ต่อไป

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ธุรกิจซื้อ)

สหกรณ์ได้จัดหาสินค้ามาจำหน่าย และปัจจัยทางการผลิตมาจำหน่ายให้แก่
ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และขายสินค้าทั่วไป นับว่าเป็นหน้าที่สำคัญของสหกรณ์การเกษตรทั้งนี้
เพื่ออำนวยความสะดวก ในการผลิต และลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิกได้อีกด้วย เป็น
ทางหนึ่งในหลาย ๆ ทางที่เพิ่มรายได้แก่สมัชชิต ขณะเดียวกันก็เพิ่มธุรกิจแก่สหกรณ์ด้วย
ซึ่งสหกรณ์ไม่ควรนิ่งนอนใจในเรื่องนี้ ในระหว่างปี 2522-2526 สมาชิกได้ซื้อ พวก
สินค้าทั่วไปมากและในปี 2525-2526 สหกรณ์ได้ซื้อปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชมาจำหน่าย

ตารางที่ 5

ตารางแสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น

รายการ ความมุ่งหมายแห่งการกู้	2525		2526	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ซ่อมแซมบ้าน	-	-	-	-
ซื้อเครื่องสูบน้ำ	-	-	-	-
ปรับปรุงสวนยาง ค่าจ้างแรงงาน	37,050.00	15.50	97,350.00	27.04
ซื้อปุ๋ย	21,850.00	9.15	11,850.00	3.29
ซื้อสัตว์เลี้ยงขาย	127,300.00	53.26	219,950.00	61.10
ค่าเช่าสวนผลไม้	40,850.00	17.09	12,800.00	3.56
ชำระค่าหุ้น	11,950.00	5.00	18,050.00	5.01
รวม	239,000.00	100.00	360,000.00	100.00

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรลำนอก จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 /

ตารางแสดงการจำแนกความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง

ปี ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	2525		2526	
	จำนวนเงิน	%	จำนวนเงิน	%
ชำระหนี้	32,300.00	5.53	11,400.00	3.01
ซื้อที่ดิน	380,000.00	65.07	135,900.00	35.86
ซื้อสัตว์พาหนะ	-	-	34,500.00	9.10
ปรับปรุงที่ดิน	27,550.00	4.72	4,750.00	1.25
ทำสวน	45,600.00	7.80	88,050.00	23.23
ซื้อเครื่องจักรกล	69,350.00	11.88	37,050.00	9.78
บุกเบิกที่ดิน	-	-	33,250.00	8.77
ซื้อมอเตอร์รถจักรยานยนต์	-	-	14,250.00	3.76
สร้างบ้าน	-	-	-	-
บำรุงดิน	-	-	-	-
ชำระค่าหุ้น	29,200.00	5.00	19,850.00	5.24
รวม	584,000.00	100	379,000.00	100

ที่มา : สหกรณ์เกษตรลดานสกา จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7

การฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์เกษตร ลานสกา จำกัด แยกตามประเภท ปี 2522-2526

ปี พ. ศ.	ออมทรัพย์		ประจำ		รวม	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2522	12,879.27	24.15	40,453.88	75.85	53,333.15	100
2523	12,861.07	37.70	21,254.85	62.30	34,115.92	100
2524	6,916.36	41.74	9,654.85	58.26	16,571.21	100
2525	21,216.43	26.80	52,450.85	71.10	73,667.28	100
2526	106,765.20	34.89	199,219.80	65.11	305,984.38	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8

ตารางแสดงธุรกิจซื้อของสหกรณ์ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526

รายการ	2522		2523		2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ปุ๋ย	-		-	-	-	-	7,387.00	3.84	6,317.50	3.51
ยาปราบศัตรูพืช	-		-	-	-	-	22,320.00	11.60	37,384.00	20.76
ข้าวสาร	-		188,270.00	25.40	878,361.40	89.51	131,986.45	68.60	23,460.25	13.02
น้ำตาล	-		538,589.50	72.68	17,069.00	1.74	15,146.50	7.87	30,521.40	16.95
สินค้าทั่วไป	18,920.00	100	14,220.00	1.92	85,816.50	8.75	15,560.25	8.09	82,415.35	45.76
รวม	18,920.00	100	741,019.50	100	981,246.90	100	192,400.20	100	180,098.50	100
ต้นทุนขาย	18,310.00	96.78	710,506.00	95.88	935,743.31	95.36	184,661.90	95.98	173,995.30	96.61
กำไรเบื้องต้น	610.00	3.22	30,513.50	4.12	45,503.59	4.64	7,738.30	4.02	6,103.20	3.39

นอกจากนี้ก็มี ข้าวสาร น้ำตาล ดังตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่าสหกรณ์ได้กำไร จากธุรกิจนี้ มีแนวโน้มสูงขึ้น 3.37 % แสดงว่าปริมาณธุรกิจซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นมาก

ธุรกิจขาย

ธุรกิจนี้นับว่าสหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด นี้ประสบปัญหาอย่างมาก เนื่องจาก ขาดผู้มีความรู้ทักษะความชำนาญ ในรอบ 5 ปี (2525-2526) มีเพียง 3 ปี ที่สหกรณ์ได้ ดำเนินธุรกิจนี้ คือปี 2523, 2524, 2525 และที่ดำเนินงานผิดพลาดมากคือ การที่สหกรณ์ ได้สร้างวางแผนงบประมาณ ในปี 2522 ในราคา 296,994.68 บาท แต่สหกรณ์มิได้ดำเนินการรวบรวมผลผลิตเลย แต่ต้องชำระเงินกู้เป็นเงินถึง 8,604.71 บาท และค่าเสื่อมราคา งบประมาณอีก 28,699.47 บาท จึงทำให้ธุรกิจนี้ขาดทุนเสียเลยมา และในปี 2526 ก็ไม่ได้ดำเนิน ธุรกิจจ้านี้

ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร

ธุรกิจนี้สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด เพิ่งจะเริ่มทำและยังไม่ผลงานอะไร ออกมา แต่ก็ได้ช่วยให้สมาชิกสามารถ นำการผลิตได้ผลผลิตมากขึ้น และคุณภาพดีขึ้นด้วย นำมาซึ่งความอยู่ดีกินดีของสมาชิก

รายได้ รายจ่าย และกำไรสุทธิ

รายได้ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ที่สำคัญมี 4 รายการคือ

1. รายได้จากธุรกิจเครดิต
2. รายได้จากธุรกิจซื้อ
3. รายได้จากธุรกิจขาย
4. รายได้อื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เงินอุดหนุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 /

ธุรกิจขายของสหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด

รายการ	2522		2523		2524		2525		2526	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ค่าเช่าฉาง	-		25,875.00	100	8,625.00	100	-	-	-	-
ขายผลผลิต	-		-	-	-	-	32,182.50	100	-	-
รวม	-		25,875.00	100	8,625.00	100	32,182.50	100	-	-
ต้นทุนขาย	-		-	-	-	-	27,636.30	85.87	-	-
กำไรขั้นต้น	-		25,875.00	100	8,625.00	100	4,546.20	14.13	-	-

ค่าธรรมเนียบแรกเข้าค่าธรรมเนียบโอนหุ้น และรายได้เบ็ดเตล็ด

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด มีรายได้จากธุรกิจเศรษฐกิจเฉลี่ย 5 ปี (2525-2526) 51935.052 บาท รองลงมาได้แก่ ได้จากรายได้ทั่วไป 43,322.51 บาท และรายได้ธุรกิจอื่น 15,759.67 บาทและธุรกิจรายซ้ำ 5 ปี (2522-2526) เฉลี่ยขาดทุน 30,192.13 บาท ซึ่งเป็นธุรกิจเดียวที่ขาดทุนทุกปี

รายจ่าย ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง พาหนะ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าน้ำประปา - ไฟฟ้า ค่าเช่าเหมาเจ้าหน้าที่ คอกเบี้ยเงินรับฝาก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง คอกเบี้ยเงินสะสม และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 5 ปี จำนวน 102,54.49 บาท ในจำนวนนี้ประเภทเงินเดือนและค่าจ้างเฉลี่ย 5 ปี เป็นจำนวนเงิน 50,700.00 บาท รองลงไปเป็นค่าใช้จ่ายประเภทค่าเบี้ยเลี้ยงและพาหนะเฉลี่ย 5 ปี เป็นจำนวนเงิน 21,648.60 บาท และค่าคอกเบี้ยเงินรับฝากเฉลี่ย 5 ปี 5592.96 บาท ค่าเช่าเหมาเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 5 ปี 8,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ 2142.61 บาท อย่างไรก็ตามสังเกตได้ว่า ส่วนเงินเดือนและค่าจ้างมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2522 จำนวน 32480 บาทถึงปี 2526 สูงขึ้นเป็นเงิน 119,000.00 บาท ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ได้จัดพนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น สำหรับค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสหกรณ์มีนโยบายให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนการผลิตของสมาชิก โดยมีการแนะนำวิธีการต่าง ๆ ด้ยการจัดการเกี่ยวกับเงินทุนถึงบ้านของสมาชิก นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายประเภทคอกเบี้ยเงินรับฝาก ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากปี 2522 จำนวน 5968.77 บาท ถึงปี 2526 เป็นจำนวนเงิน 14152.38 บาท

กำไรสุทธิของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี (2522-2526) มีเพียงปีเดียวเท่านั้น ที่มีกำไร คือปี 2524 คือมีกำไร 27,260.77 หรือ 23.40 % นอกจากนี้ขาดทุนทุกปี โดยรวมขาดทุนเฉลี่ย 5 ปี (2522-2526) จำนวน 21725.87 บาท

ซึ่งนับว่ามากพอสมควร เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจสูง จึงทำให้กำไรสุทธิขาดทุนเกือบทุกปี ดังนั้นสหกรณ์จึงควรปรับปรุงธุรกิจของสหกรณ์ ให้เพิ่มมากขึ้นและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4.2 อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นอัตราส่วนระหว่างทรัพย์สินหมุนเวียน กับหนี้หมุนเวียน กับหนี้สินหมุนเวียน และผลลัพธ์ที่ได้จะชี้ให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของกิจการมีความคล่องตัวในการชำระหนี้สินระยะสั้นเพียงใด โดยบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำบัญชีสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียน เป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตร ได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ } 1$$

ตามปกติแล้วถือว่าอัตราส่วนนี้ยังสูงจะมีความคล่องตัวมาก คือ มีความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือมีเงินทุนหมุนเวียนในมือสูง แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปแล้ว ถ้าอัตราส่วนนี้สูงไป จะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกิจการได้ เพราะอาจชี้ให้เห็นว่าสหกรณ์ หรืออาจมีเงินทุนหมุนเวียนไปจมอยู่ในสินค้าคงเหลือ หรือลูกหนี้มากเกินไป ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนอีกด้วย

สหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด มีทุนดำเนินงาน

ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ถ้าที่เห็นมาแล้วในตาราง 2 ความหลักของกรมตรวจบัญชี สหกรณ์นี้จะต้องมีอัตราส่วนหมุนเวียนมาตรฐาน 1.21 ต่อ 1 จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี (2522-2526) ยังคงอยู่เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน คือประมาณ 1.06

4.3 อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total Assrts Turnover) เป็นอัตราส่วนระหว่างยอดขายได้กับสินทรัพย์ทั้งสิ้น อันแสดงถึงความสามารถในการใช้ทรัพย์สินในการดำเนินงาน เขียนเป็นรูปสูตรได้ดังนี้

ตารางที่ 10

รายได้ของสหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด แยกตามประเภท ปี 2522-2526

ปี	ธุรกิจเครดิต		ธุรกิจซื้อ		ธุรกิจการขาย		ธุรกิจส่งเสริม		รายได้อื่น ๆ		รวม	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2522	60,396.22	216.25	2,393.50	8.57	37,304.18	133.57	-	-	7,229.64	25.89	27,928.18	100
2523	45,428.88	66.10	29,378.50	42.70	18,587.78	27.04	-	-	12,513.56	18.205	68,733.61	100
2524	66,205.98	56.81	45,503.59	39.05	27,777.37	23.84	-	-	32,596.21	27.97	116,528.41	100
2525	45,612.68	174.49	206.55	0.79	31,136.00	199.11	-	-	11,403.89	43.62	26,141.12	100
2526	42,031.50	25.50	6,103.20	3.70	36,155.30	21.93	-	-	152,869.22	92.74	164,830.60	100
เฉลี่ย	51,935.052		15,759.67		30,192.13		-	-	43,322.51		80,832.34	100

ตารางที่ 11

รายจ่ายของสหกรณ์เกษตรลานสกา จำกัด แยกตามประเภท ปี 2522-2526

รายการ	2522		2523		2524		2525		2526		เฉลี่ย	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
เงินเดือนและค่าจ้าง	32,480.00	47.01	40,035.00	50.63	43,930.00	67.80	20,055.00	24.65	117,000.00	60.33	50,700.00	49.44
ค่าเบี่ยงเลี้ยงและพาหนะ	14,619.00	21.16	17,316.00	21.90	27,195.00	4.20	17,698.00	21.75	31,415.00	16.20	21,648.60	21.11
ค่ารับรอง	1,579.00	2.29	1,359.00	1.71	-	-	-	-	-	-	587.40	0.57
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	457.00	0.66	1,789.50	2.26	3,495.15	5.39	4,685.85	5.76	6,698.70	3.45	3,425.24	3.34
ค่าเบี่ยงเลี้ยงสะสมเจ้าหน้าที่	-	-	243.55	0.31	540.89	0.83	981.71	1.21	1,532.38	0.79	659.70	0.64
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาสินทรัพย์	430.00	0.62	1,065.00	1.35	-	-	-	-	-	-	299.00	0.29
ค่าไฟฟ้า	839.30	1.21	78.15	0.10	237.87	0.37	186.24	0.23	181.42	0.09	304.59	0.30
ค่าบำรุงเจ้าหน้าที่	3,800.00	5.50	3,500.00	4.43	1,550.00	2.39	22,150.00	27.22	9,000.00	4.64	8,000.00	7.80
คอกเบี่ยงจ่ายเงินรับฝาก	5,968.77	8.64	3,253.09	4.11	1,247.44	1.93	3,343.16	4.11	14,152.38	7.30	5,592.96	5.45
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	2,348.20	3.40	2,080.70	2.63	2,121.21	3.27	1,806.90	2.22	2,356.38	1.22	2,142.67	2.09
ค่าเบี่ยงประกันภัย	124.46	0.18	62.23	0.07	62.23	0.10	62.23	0.09	124.31	0.06	87.09	0.08
ค่าใช้จ่ายตัดจ่าย	740.00	1.07	6,661.60	8.43	6,660.60	10.28	6,667.60	8.19	6,661.60	3.43	5,477.28	5.34
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	2,573.20	3.72	1,623.35	2.05	2,226.25	3.44	3,718.75	4.57	4,841.75	2.49	2,991.26	2.93
ค่าของใช้ในสำนักงาน	3,123.50	4.52	-	-	-	-	-	-	-	-	624.70	0.62
รวม	69,082.43	100	79,067.17	100	89,267.64	100	81,349.44	100	193,936.93	100	102,540.49	100

ตารางที่ 12

รายได้ รายจ่าย กำไร(ขาดทุน)สุทธิ ปี 2522-2526

ปี	รายได้		รายจ่าย		กำไรสุทธิ	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
2522	27,928.18	100	69,082.43	247.57	(41,214.50)	(147.57)
2523	68,733.16	100	79,067.17	115.03	(10,334.01)	(15.03)
2524	116,528.41	100	89,267.64	76.60	27,260.77	23.40
2525	26,141.12	100	81,349.44	311.00	(55,208.32)	211.00
2526	164,830.60	100	193,963.93	117.67	(29,133.31)	17.67
เฉลี่ย	80,832.384	100	102,558.16	126.88	(21,725.87)	(26.88)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{อัตรากារหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{รายได้หรือค่าจ่ายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม (ต้นงวด + ปลายงวด)}}{2}$$

การที่อัตราส่วนนี้จะสูงหรือต่ำ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณธุรกิจ กับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ ตามปกติแล้วถ้ามีอัตราส่วนการหมุนเวียนสูง แสดงว่าความสามารถของกิจการ มีประสิทธิภาพ ในการบริหารเงินทุน ถ้าหากค่าแสดงว่าประสิทธิภาพยังไม่ดี กิจการมีสินทรัพย์จำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นสินค้าที่ล้าสมัย ชำรุด เสียหาย หรือขายไม่ออก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด มีอัตราส่วนการหมุนเวียนต่อสินทรัพย์ต่ำไปมาก เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน ของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป คือ อัตราส่วนเฉลี่ย 5 ปี 0.23 รอบ ในขณะที่อัตราส่วนของมาตรฐาน 0.43 รอบ แสดงว่า กิจการในการบริหารเงินทุนยังมีไม่มีประสิทธิภาพ

4.4 อัตราส่วนที่ใช้จัดสมรรถภาพในการหาผลตอบแทนหรือกำไร

1.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on total Assets)

เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่า ในรอบระยะเวลาที่ผ่านมา สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าไรของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

อัตราส่วนนี้ใช้วัดประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของกิจการดีหรือไม่ เพียงใด ซึ่งจะต้องเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์ ในกลุ่มขนาดเดียวกัน

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด มีอัตราส่วนผลตอบแทนเฉลี่ยต่อสินทรัพย์ต่ำมาก 0.00 % เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกันเฉลี่ย 0.84 % ซึ่งเป็นส่วนมาตรฐานจากตารางแสดงให้เห็นว่า การ

บทที่ 13

แสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรลำนงา จำกัด
ปี 2522 - 2526

ปี	2522	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
รายการ						
สินทรัพย์หมุนเวียน : บาท	2,982,725.64	3,132,745.87	3,030,919.32	3295,767.07	3419,797.78	3,172,391.14
หนี้สินหมุนเวียน : บาท	2,852,200.49	3,012,807.41	2,837,196.92	3084,895.80	3199,660.06	2,997,352.15
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน:ต่อ 1	1.05	1.04	1.07	1.07	1.07	1.06
อัตราส่วนมาตรฐาน:ต่อ 1	1.21	1.21	1.21	1.21	1.21	1.21
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป

หมายเหตุ :- อัตราส่วนมาตรฐาน ตามที่กรมตรวจบัญชีกำหนด

ดำเนินงานของกิจการยังไม่ดี เนื่องจากสภรณค่าดำเนินงานขาดทุนทุกปี ดังนั้นสภรณจึงควรปรับบรุง ประสิทธิภาพการดำเนินงานให้ดีขึ้น

2) อัตราค่าไรสุทธิ

เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าไรสุทธิต่อยกขาย ผลลัพธ์จะบอกให้ทราบว่าเป็นรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาสภรณสามารถนำค่าไรสุทธิได้ร้อยละ เท่าใดของยกขาย เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราค่าไรสุทธิ} = \frac{\text{ค่าไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \%$$

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนค่าไรสุทธิเฉลี่ยของสภรณการเกษตร จำกัด ในรอบ 5 ปี (255-2526) ซึ่งดำเนินงานขาดทุนเฉลี่ย 21,725.87 หรือเท่ากับ (-4.78 %) ซึ่งต่ำกว่าอัตราส่วนมาตรฐานของสภรณการเกษตรในกลุ่มเดียวกันซึ่งมีค่าเท่ากับ 7.15 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งนับว่าต่ำกว่าระดับมาตรฐานมาก

3) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าไรสุทธิประจำปี กับทุนของสภรณทั้งสิ้น ถ้าเฉลี่ยผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าเป็นรอบระยะเวลาที่ผ่านมาสภรณมีค่าไรสุทธิเป็นร้อยละ เท่าใดของทุน สามารถเขียนเป็นสูตร ได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน} = \frac{\text{ค่าไรสุทธิประจำปี}}{\text{ส่วนของทุนถัวเฉลี่ย}} \%$$

การที่จะทราบว่าอัตราส่วนที่ได้นั้นแสดงถึงประสิทธิภาพ ในการหาผลตอบแทนจากเงินทุนว่ามากน้อยเพียงใด จะต้องเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานสภรณการเกษตรในกลุ่มที่มีขนาดเดียวกัน

ตารางที่ 14

อัตรากำหนดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรลำนงกา จำกัด ปี 2522-2526

ปี	2522	2523	2524	2525	เฉลี่ย
รายการ					
สินทรัพย์ต้นงวด : บาท	3,380,465.59	3,336,338.19	3,481,484.66	3,579,135.67	3,424,335.98
สินทรัพย์ปลายงวด : บาท	3,336,338.19	3,481,484.65	3,344,255.82	3,677,749.00	3,483,792.67
สินทรัพย์รวมเฉลี่ย : บาท	3,358,401.89	3,408,911.42	3,412,870.24	3,628,442.34	3,454,064.33
รายได้	343,669.82	1,082,204.50	1,340,416.90	536,270.50	845,289.36
อัตรากำหนดเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น : ร้อย	0.10	0.32	0.39	0.15	0.23
อัตรามาตรฐาน : ร้อย	0.43	0.43	0.43	0.43	0.43
ประเมินผล	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป	ต่ำไป

ตารางที่ 15

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์เกษตรด่านสกา จำกัด ปี 2522-2526

ปี	2522	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
กำไรในการดำเนินงาน	41,214.50	10,334.01	27,260.77	55,208.32	29,133.31	
สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	3,358,401.89	3,408,911.42	3,412,870.24	3,461,695.75	3,628,442.34	3,454,064.
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	0.00	0.00	0.80	0.00	0.00	0.00
อัตรามาตรฐาน : ร้อยละ	1.84	1.84	1.84	1.84	1.84	1.84
ประเมินผล	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำไป	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำมาก

จากตารางที่ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เฉลี่ย 5 ปี (2522-2526) เท่ากับ -1.33 ซึ่งต่ำกว่าอัตราส่วนมาตรฐานมากซึ่งเท่ากับ 9.3 แสดงว่าสหกรณ์ยังไม่มีประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากเงินทุน

4.5 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Total delsts of net worth)

เป็นอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดงบดุล กิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน อันแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาว ว่าสหกรณ์มีทุนของตนเอง เพียงพอที่จะชำระหนี้เพียงใด สามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \quad \text{ต่อ } 1$$

เมื่อเปรียบเทียบแล้ว ถ้าอัตราส่วนสูงเกินไป อาจเป็นอันตรายแก่เจ้าหนี้ และสหกรณ์ก็ได้คือ เมื่อเลิกกิจการแล้ว เจ้าหนี้อาจได้รับการชำระหนี้ไม่ครบจำนวน หรือถ้าสหกรณ์มีรายได้ไม่เพียงพอ ก็อาจประสบผลขาดทุนได้ง่าย เพราะต้องรับภาระในรูปของดอกเบี้ย จำนวนมาก จึงควรพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข โดยการระดมทุนจากสมาชิก เพิ่มขึ้น หรือพิจารณาลดการกู้ยืมบางราย ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราส่วน ต่ำเกินไปก็ไม่เป็นผลดีนัก คือ เป็นการเชื่องช้า

จากตารางที่ 17 แสดงว่าในรอบ 5 ปี (2522-2526) สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้ทั้งสิ้นต่อทุนไม่น่าพอใจ คือ 10.48 ต่อ เมื่อเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์การเกษตรในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเท่ากับ 3.55 ต่อแล้วแสดงว่า มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนที่สูงมาก สหกรณ์ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข ควรพิจารณาการกู้ยืมบางราย และควรปรับปรุงแก้ไขการระดมทุนด้วย มิฉะนั้นแล้ว สหกรณ์จะประสบกับการขาดทุนตลอดไป

อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรไชยา จำกัด ปี 2522-2526

ปี รายการ	ปี					เฉลี่ย
	2522	2523	2524	2525	2526	
กำไรสุทธิ : บาท	41,214.50	10,334.01	27,260.77	55,208.32	29,133.31	21,725.87
รายได้ทั้งสิ้น : บาท	343,669.82	1,082,204.50	1,340,416.90	614,866.20	536,270.50	845,289.36
อัตราส่วนกำไรสุทธิ : %	-1.99	-9.54	2.03	-8.97	-5.43	-4.78
อัตราส่วนมาตรฐาน : %	9.00	9.00	9.00	4.37	4.37	7.15
ประเมินผล	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำไป	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำมาก

หมายเหตุ :- อัตราส่วนมาตรฐาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด

ตารางที่ 17

อัตรารวมตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526

ปี รายการ	2522	2523	2524	2525	2526	เฉลี่ย
ส่วนของผู้ถือหุ้นคง	264,436.68	235,676.56	239,142.55	285,753.32	257,432.58	256,488.34
ส่วนของผู้ถือหุ้นปลายงวด	235,676.56	239,142.55	285,753.32	257,432.58	249,199.27	253,440.86
ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย	250,056.62	237,409.56	262,447.94	271,592.95	253,315.93	254,964.60
กำไรสุทธิ	41,214.50	10,334.01	27,260.77	55,208.32	29,133.31	21,725.87
อัตรารวมตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น	-0.16	-4.35	-1.03	-2.03	-1.15	-1.33
อัตรารวมมาตรฐาน	10	10	10	8.24	8.24	9.3
ประเมินผล	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำไป	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำมาก

วิเคราะห์แนวโน้ม

รายได้ รายจ่าย กำไร

โดยใช้วิธี

กำลังสองน้อยที่สุด (least square Method)

วัดแนวโน้มความน่าจะเป็นไปได้ของ รายได้ รายจ่าย กำไร

สัญลักษณ์ของ เส้นตรง โดยกำลังสองน้อยที่สุดเขียนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = \hat{a} + \hat{b} x$$

$\hat{Y}$ = แนวโน้ม หรือ ค่าคำนวณของแนวโน้ม

$\hat{a}$ = ค่าของเงินแนวโน้ม ณ จุดเริ่มต้น

$\hat{b}$ = การเติบโต หรือการลดลงในเวลา x หน่วย

x = เวลาปกติ 1 ปี

แนวโน้มเส้นตรงที่ได้นี้สามารถจะอธิบายการเคลื่อนไหวระยะยาวได้อย่างมีเหตุผลและการที่จะได้แนวโน้มตามสมการข้างบนก็เพียงแต่คำนวณหาค่า $\hat{a}$ และ $\hat{b}$ ออกมา โดยใช้หลักคำนวณลดเคลื่อนกำลังสองน้อยที่สุด ในที่นี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณ โดยใช้วิธีแบบ "Simple Regression"

วิเคราะห์แนวโน้มรายได้

$$\hat{Y} = a + b x$$

จากค่าคำนวณได้

$$\hat{a} = 34589.734$$

$$\hat{b} = 23121.28$$

ดังนั้นสมการแนวโน้ม

$$\hat{Y} = 34589.74 + 23121.28 x$$

$$x = 1 \text{ ปี Origin อยู่ที่ } 2522$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปรความค่า a ค่า b เป็นค่าแนวโน้ม n . จะเริ่มต้น ในที่นี้เริ่มที่ปี 2522 เป็นปี
เริ่มต้น ดังนั้นค่า a ($=34,589.734$) ซึ่งเป็นค่าแนวโน้มในปี 2522 เพราะราคา x
ที่นำไปแทนค่าในสมการแนวโน้มเป็น 0

$$\begin{aligned} Y &= 34,589.734 + 0.4636 (0) \\ &= 34,589.734 \quad \text{บาท} \end{aligned}$$

ค่า b ในสมการเป็นเส้นตรงในความลาดชัน ของเส้นแนวโน้ม จากปี
2522 รายได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 23121.28 บาท ต่อปี แสดงถึงความเจริญเติบโตโดยไม่
มีอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ

จากตารางที่ 1 รายได้ในปี 2522 เท่ากับ 27,928.18 บาท แต่ค่าค่า
แนวโน้มของค่าแนวโน้มได้เท่ากับ 34,589.73 บาท แสดงว่า รายได้ของสหกรณ์การเกษตร
ลานสกา จำกัด อาจมีอิทธิพลหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้รายได้ลด อาจจะเป็นเพราะจำนวน
ของธุรกิจขยาย ลดลง หรือ การดำเนินธุรกิจไม่คุ้มค่าที่ควร

ในปี 2526 ค่าแนวโน้มรายได้ที่เป็นไปได้เท่ากับ 127,074.854 บาท ซึ่ง
ต่ำกว่ารายได้ที่เป็นจริง ซึ่งเท่ากับ 164,830.6 แสดงว่า อิทธิพลของธุรกิจของสหกรณ์
ดีขึ้น หรืออาจจะสาเหตุอื่น ๆ ทำให้รายได้สูงกว่าที่หวังไว้

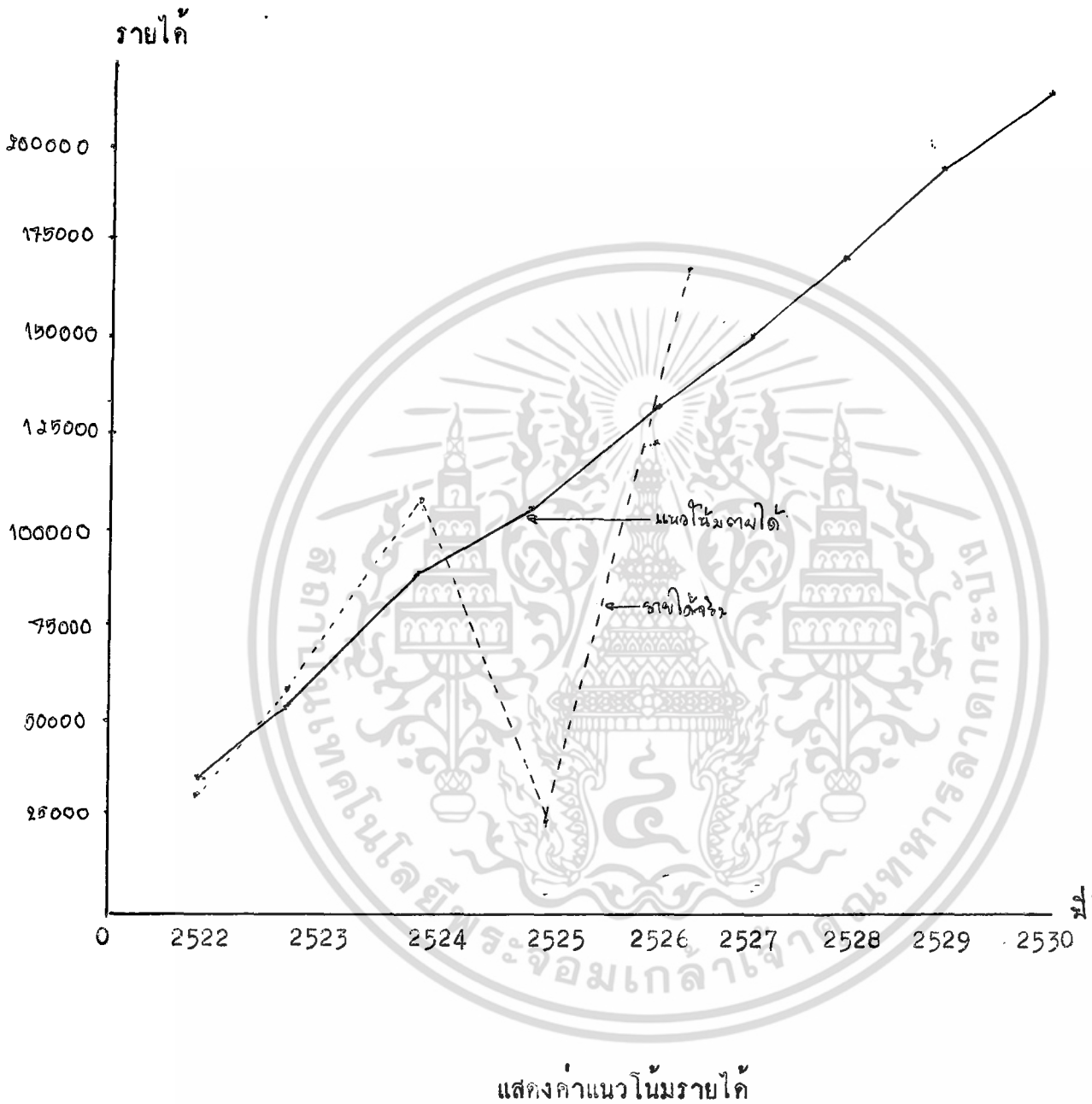
ตารางที่ 19

แสดงแนวโน้มรายได้ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2522-2526

หน่วย : บาท

ปี	(รายได้)	(ปี)	(ค่าแนวโน้ม)
2522	27,928.18	0	34,589.734
2523	68,733.16	1	57,711.014
2524	116,528.41	2	80,832.294
2525	26,141.12	3	103,953.574
2526	164,830.6	4	127,074.854
2527		5	150,194.734
2528		6	173,317.414
2529		7	196,438.694
2530		8	219,559.974

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พยากรณ์รายได้ของสหกรณ์รายได้ของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด ปี 2528-2530
จากตารางที่ ในปี 2528

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= 34,589.734 + 23,121.28 \quad (6) \\ &= 173,317.414 \quad \text{บาท}\end{aligned}$$

แสดงว่ารายได้ของสหกรณ์ในปี 2528 จะมีประมาณ 173,317 บาท
โดยไม่มีอิทธิพลอื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง ถ้ามีอิทธิพลอื่น ๆ หรือสาเหตุอื่น ๆ รายได้อาจจะสูง
ขึ้นหรือลดลงก็ได้

ปี 2529

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= 34,589.734 + 23,121.28 \quad (7) \\ &= 196,438.694 \quad \text{บาท}\end{aligned}$$

ในปี 2529 สหกรณ์จะมีรายได้ประมาณ 196,438 บาท

ปี 2530

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= 34,589.734 + 23,121.28 \quad (8) \\ &= 219,559.974\end{aligned}$$

ปี 2530 สหกรณ์ควรจะมีรายได้โดยประมาณเท่ากับ 219,559.974 บาท

ทั้งนี้โดยไม่มีสาเหตุผิดปกติ

วิเคราะห์แนวโน้มรายจ่าย

จากตารางที่ รายจ่าย ในปี 2522 เท่ากับ 69,082.43 บาท แต่ค่าแนวโน้มที่น่าจะเป็น ประมาณ 52,137.068 บาท และแสดงว่ามีอิทธิพลอื่น ๆ มากกระทบ เช่น ของขึ้นราคา เป็นต้น ปี 2526 รายจ่ายจริงเท่ากับ 193,963.93 บาท แต่ค่าแนวโน้มประมาณ 152,955.176 ซึ่งต่ำกว่ารายได้ที่เป็นจริง แสดงว่ารายได้อิทธิพลอื่น ๆ มากกระทบ ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายสูง

พยากรณ์รายจ่าย ปี 2528-2530

จากตาราง ในปี 2528 ถ้าไม่มีอิทธิพลอื่น ๆ มาเกี่ยวข้อง สหกรณ์การเกษตรลานสกา จำกัด ควรมีรายจ่ายประมาณ 203,364.23 บาท

ปี 2529 ค่าแนวโน้มที่น่าจะเป็นไปได้ของรายจ่าย ประมาณ 228,568.75 บาท

ในปี 2530 ค่าแนวโน้มรายจ่ายที่น่าจะเป็นไปได้ประมาณ 253,773.28 บาท

พยากรณ์กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ปี 2528-2530

ตั้งแต่ปี 2528-2530 สหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด จะดำเนินงานขาดทุนทุกปี ถ้าไม่มีการปรับปรุง หรือวางแผนแก้ไขดำเนินงาน โดยขาดทุนดังนี้

ปี 2528 ขาดทุนโดยประมาณ 30,046.06 บาท

ปี 2529 ขาดทุนโดยประมาณ 32,130.063 บาท

ปี 2530 ขาดทุนโดยประมาณ 34,213.31 บาท

หมายเหตุ : เป็นค่าโดยประมาณจากค่าแนวโน้ม

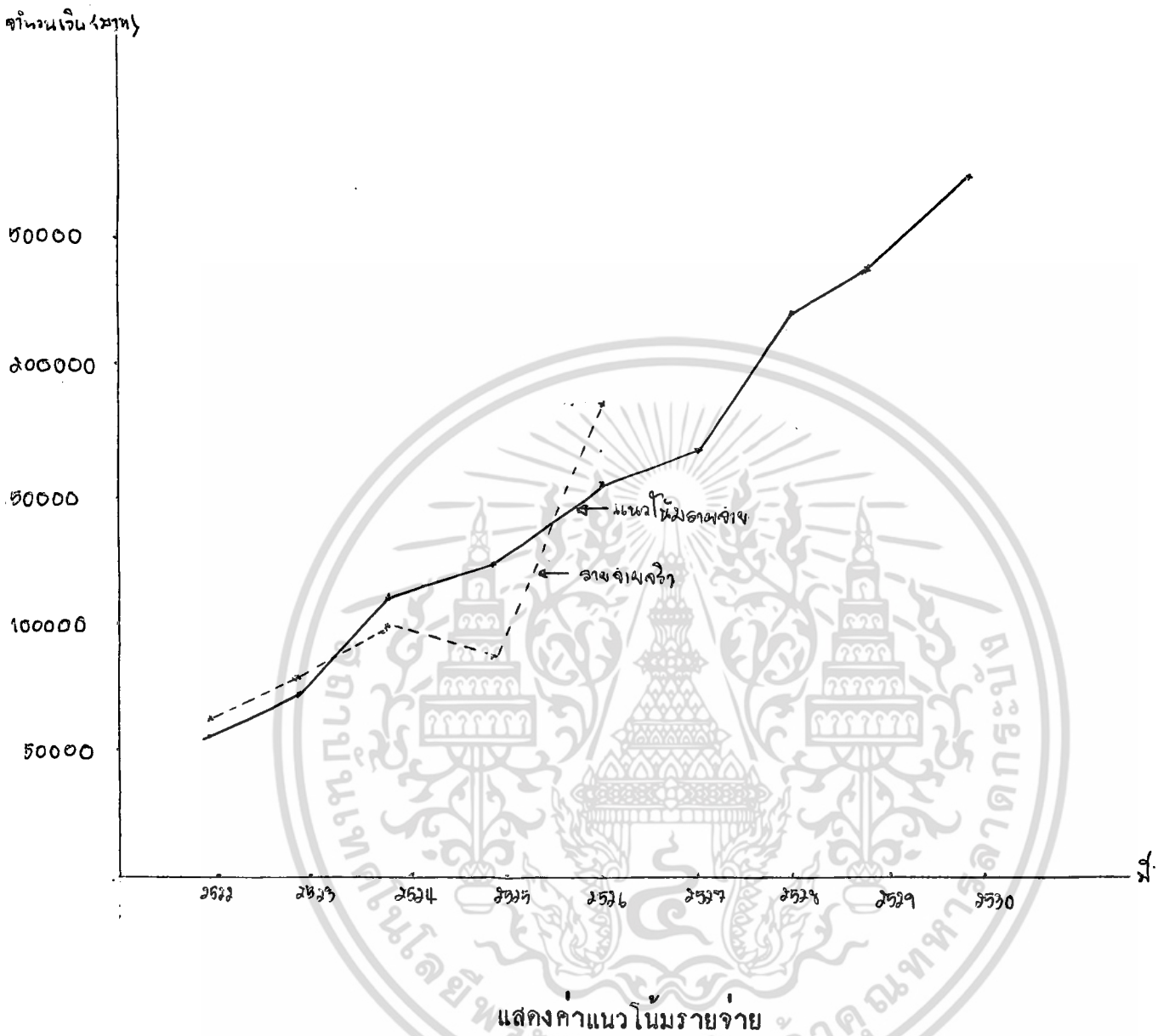
ตารางที่ 20

แสดงแนวโน้มรายจ่ายของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด
ปี 2522-2530

หน่วย: บาท

ปี	รายจ่าย	ปี	ค่าแนวโน้ม
2522	69,082.43	0	52,137.068
2523	79,067.17	1	77,341.595
2524	89,267.64	2	102,546.122
2525	81,349.44	3	127,750.649
2526	193,963.93	4	152,955.176
2527		5	178,159.703
2528		6	203,364.23
2529		7	228,568.757
2530		8	253,773.284

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

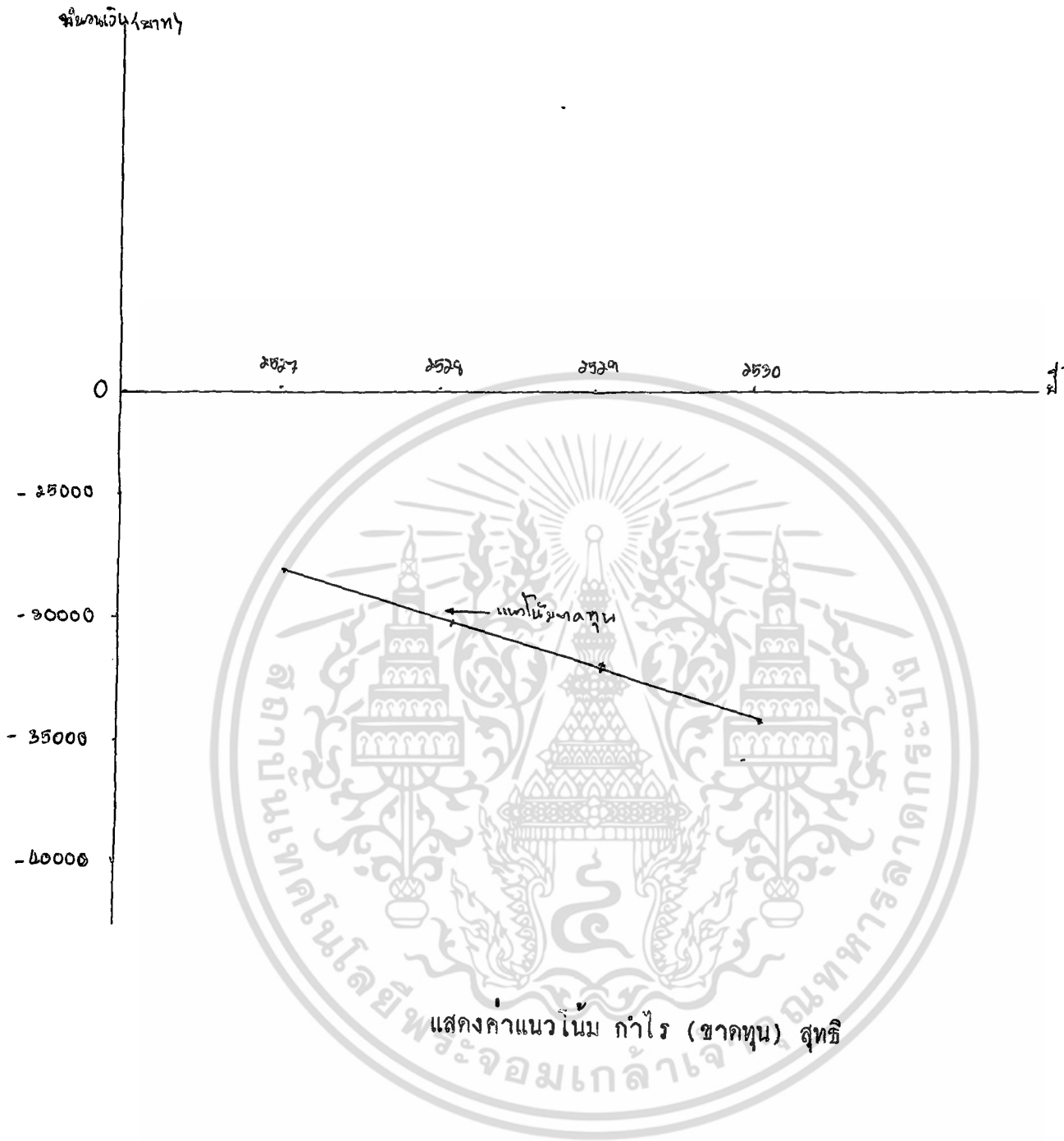
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21

แสดงแนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ของสหกรณ์การเกษตร
ลานสกา ปี 2528-2530

ปี	ค่าแนวโน้มรายได้	ค่าแนวโน้มรายจ่าย	ค่าแนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิ
2527	150,194.734	178,159.703	(27,964.969)
2528	173,317.414	203,364.23	(30,046.816)
2529	196,438.694	228,568.757	(32,130.063)
2530	219,559.974	253,773.284	(34,213.31)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาชนบท

บทบาททางเศรษฐกิจ

จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี (2522-2526) ปรากฏว่า ทำให้สมาชิกของสหกรณ์ส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น และเป็นผลดีแก่บุคคลภายนอกอยู่หลายประการ จากการสอบถามสมาชิก สามารถที่จะกล่าวได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

- 1) ผลจากธุรกิจเศรษฐกิจของสหกรณ์ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ระยะแรกเริ่มของสหกรณ์ ทำให้
  - หนี้สินของสหกรณ์ลดน้อยลงไปมาก อันเนื่องจากการที่สมาชิก ได้เงินทุนทางการผลิต และจำหน่ายผลิตผลราคายุติธรรมด้วย ซึ่งทำให้มีรายได้เพิ่มและต้นทุนลดลงกว่าใคร่มีมากขึ้นในที่สุดก็มีความสามารถในการชำระหนี้มากขึ้น หนี้สินมีอยู่เดิมก็ลดลงไปและหมดไปในที่สุด
  - สมาชิกได้ใช้เงินกู้มาส่วนไปลงทุนทางการผลิตยังมีประโยชน์ทางด้านการรักษาที่ดินเอาไว้แทนที่จะเอาไปขาย เพื่อให้ได้เงินมาใช้สอยในร้านค้าต่าง ๆ
  - จากการที่สหกรณ์ได้ให้เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้การลดอัตราดอกเบี้ยจากเพื่อนบ้าน ในท้องถิ่นลดลงจากเดิมจากร้อยละ 10 ต่อเดือนเป็นร้อยละ 2.3 ต่อเดือน ซึ่งนับว่าเป็นผลดีแก่บุคคลทั่วไปด้วย
  - การที่สหกรณ์ได้ระดมเงินฝากจากสมาชิกซึ่งจะเห็นได้ว่ามีอัตราสูง นับว่าเป็นการส่งเสริมการออมในหมู่สมาชิก อีกทั้งได้สะสมทุนไว้เพื่อการผลิตด้วย ซึ่งเป็นผลดีแก่สหกรณ์ด้วย เพื่อที่จะได้มีเงินทุนหมุนเวียนสูงขึ้น
- 2) ผลจากธุรกิจซื้อของสหกรณ์ ในช่วงปี 2522-2526 ซึ่งสหกรณ์ได้ จัดหาสินค้าต่าง ๆ มาจำหน่าย แก่สมาชิกในราคาถูก เช่น บัญ ยาบร่ายศักรูพืช และสินค้าทั่วไป นับว่าเป็นการอำนวยความสะดวก และสมาชิกได้รอดพ้นจากการเอารัดเอาเปรียบของพ่อค้าในตลาดได้อย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ยังได้อำนวยความสะดวก ในด้านสินค้าบริโภคอื่น ๆ อีกเช่น ข้าวสาร น้ำตาล และอื่น ๆ อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) จากธุรกิจการขายของสหกรณ์ ซึ่งไม่ค่อยมีมากนัก และมักทำให้สหกรณ์ขาดทุนอยู่เสมอ ซึ่งสหกรณ์ได้รวบรวมผลผลิตของสมาชิกมาจำหน่าย เช่น ข้าวเปลือก ยางพารา กาแฟ พุเรียนกวน ทำให้สมาชิกได้ราคาคีขึ้น ทำให้ถึงราคาผลิตผลทางการเกษตรในท้องถิ่นให้สูงขึ้นได้ อันเป็นประโยชน์ทางอ้อม แก่บุคคลภายนอกด้วย ถึงแม้ว่าสหกรณ์นี้มิได้รับซื้อผลผลิตจากบุคคลภายนอกเพราะสหกรณ์มีฉาง และโกดังเก็บของจำกัด

บทบาทด้านสังคม

1) จากธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์แห่งนี้ ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะขึ้น สาเหตุได้จาก

- มีการประชุมกลุ่มกันอย่างพร้อมเพียงปีละ 2 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งมีสมาชิกมาประชุมมากเกิน 3 ใน 4 ของที่ประชุม

- สหกรณ์เป็นแหล่งระดมเงินฝาก เนื่องจากไม่มีคู่แข่ง หรือธนาคารพาณิชย์ นอกจากธนาคารเกษตรและสหกรณ์คอยแย่งลูกค้า

- สหกรณ์ช่วยเหลือสมาชิกที่ยากจน เนื่องจากสมาชิกที่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี ธนาคารเกษตรและสหกรณ์จะแย่งลูกค้าไปหมด ซึ่งเป็นการช่วยคนจนอีกทางหนึ่งให้มีเงินกู้ และแหล่งสินเชื่ออีกแห่ง

- สมาชิกได้ซื้อสินค้าสำหรับการผลิต และบริโภค เช่น ปุ๋ย และอื่น ๆ ผ่านสหกรณ์เกือบทั้งสิ้น ทำให้ได้ประโยชน์ทั้งทางบ้านสมาชิกและสหกรณ์

2) จากข้อบังคับ ของสหกรณ์ ในการคัดเลือกสมาชิก ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามหลักการรวบรวมคนของสหกรณ์ ซึ่งเป็นส่วนกระตุ้น ให้ประชาชนมีระเบียบวินัยและประพฤติตนเป็นคนดี ได้มากขึ้น

3) จากการที่สมาชิกได้มีการพบปะกันอยู่เสมอ ย่อมมีส่วนช่วยให้มีความสะดวกด้านการปกครองของบ้านเมืองด้วย คือ เมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันเป็นหมู่คณะกันดีแล้ว การปกครองก็ง่ายและสะดวกขึ้น ซึ่งในขณะนี้ในท้องที่ห่างไกลออกไปมักมีปัญหาคู่ก่อการร้ายคุกคามอยู่เสมอ

4) สหกรณ์แห่งนี้ได้ดำเนินงานตามแบบประชาธิปไตย ทุกประการเป็นการช่วยให้สมาชิก ได้รับการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยแก่ชุมชนโดยทางอ้อมได้อีก ทั้งเป็นการลดปัญหาและการแทรกแซงของผู้ก่อการร้ายที่กำลังคุกคามอยู่ในปัจจุบันนี้

5) สหกรณ์ยังได้รับความร่วมมือ และช่วยเหลือจากเกษตรกรอำเภอใน เรื่อง การบำรุงดิน , การกำจัดศัตรูพืช การปรับปรุงขยายพันธุ์พืชอีกด้วยนับว่ามีส่วนช่วยให้นโยบายในการพัฒนาชนบทของอำเภอไชยาได้วิ่งเข้าสู่เป้าหมายได้เร็วยิ่งขึ้น

6) การสหกรณ์นี้ ทำให้สมาชิกที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความเชื่อถือเก่าๆ ของประชาชนให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ และทันสมัยได้ เช่น การเก็บข้าวเปลือกไว้กินตลอดปี ซึ่งทำให้เสียผลประโยชน์ค่านเงินทุนหมุนเวียนไปมาก ปัจจุบันสมาชิก ได้พยายามเลิกสัมแนวความคิดนี้ไปหันมาทำธุรกิจกับสหกรณ์โดย ขายข้าวเปลือกให้สหกรณ์ แล้วซื้อข้าวสาร จากสหกรณ์แปรรูปมาขาย จึงทำให้สมาชิกมีเงินเหลือหมุนเวียน และเป็นสิ่งออกมากขึ้น

7) บุคลากรของสมาชิกสามารถที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันยังมีแนวโน้มสูงขึ้น เฉลี่ยแล้วมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 6

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ลานสกา จำกัด มีอยู่หลายประการ บางครั้งก็สลับซับซ้อน ซึ่งไม่ค่อยตัวเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งภายใน และภายนอกสหกรณ์เอง แต่ในที่นี้จะแยกประเด็นปัญหาออกเป็นสองด้านคือ สมาชิก กับสหกรณ์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัญหาข้อเสนอแนะด้านสมาชิก

1.1 วัตถุประสงค์ของสมาชิกในการเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์เพื่อการกู้เงินเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เคยได้ยื่นมาตั้งแต่สมัยแรกตั้งสหกรณ์มาแล้ว แต่ปัจจุบันบางสหกรณ์ได้พยายามเลิกแนวความคิดนี้ไป ซึ่งยังคงเหลืออยู่อยู่อีกประมาณ 40 %

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์ต้องพยายามเลิกแนวความคิดนี้ให้เร็วที่สุด เพราะจะทำให้สหกรณ์ได้รับความร่วมมือจากสมาชิก ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งปริมาณธุรกิจของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นได้อย่างรวดเร็วด้วย สมาชิกก็สามารถที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยไม่ได้รับบริการชู้รีดจากพ่อค้าในตลาด ที่มีวิธีการโกงกระบวนการซื้อขายอยู่ทุกขั้นตอน

1.2 สมาชิกยังไม่เข้าใจวิธีการของสหกรณ์ จึงทำให้ขาดความภักดีต่อสหกรณ์ และมักจะมีการขายผลผลิตแก่พ่อค้าในตลาดอยู่เสมอ มิได้ร่วมกันทำธุรกิจกับสหกรณ์อย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์จะต้องหาวิธีการที่จะทำให้สมาชิกหันมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้ได้โดยเร็ว เช่น ใช้วิธีการที่จะทำให้สมาชิกหันมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้ได้โดยเร็ว เช่น ใช้วิธีการโฆษณาในรูปการกระจายเสียงทางวิทยุ หรือประชาสัมพันธ์ผ่านพัฒนาการ หรือจัดให้มีการฉายภาพยนตร์

เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว เพื่อกระตุ้นให้สมาชิก มีความตื่นตัวให้มากที่สุด ทั้งนี้ต้องช่วยกันอย่างจริงจัง

1.3 การเลือกตั้งคณะกรรมการสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ แต่เป็นการคัดเลือกเอาบุคคลที่เห็นว่าเป็นที่รู้จักดีในหมู่บ้าน มิได้คำนึงถึงความสามารถ ในการจัดการสหกรณ์เลย ซึ่งเป็นผลให้สหกรณ์เติบโตช้า

ข้อเสนอแนะ ในระยะแรก เพื่อให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยด้วย สหกรณ์จึงควรจัดหาสมาชิกที่มีความสามารถไว้จำนวนหนึ่ง หรืออาจต้องกำหนดคุณสมบัติ ของคณะกรรมการไว้ แล้วให้สมาชิกลงคะแนนเลือกตั้งตามสมควร เพื่อที่จะได้คณะกรรมการที่มีความสามารถ ในการบริหารงาน เพราะการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์จะต้อง ผ่านมติคณะกรรมการ

2) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสหกรณ์

2.1 ด้านการจัดการ

- สหกรณ์ไม่ได้กำหนดแผนงานระยะยาวไว้ที่ปฏิบัติกันเป็นการวางแผนล่วงหน้า ไม่เกิน 1 ปี และไม่ได้กำหนดวิธีการแก้ปัญหาอันอาจเกิดขึ้นได้
- สหกรณ์มีพนักงานอยู่ 3 คนคือ ผู้จัดการพนักงานสินเชื่อ และพนักงานบัญชี ซึ่งยังมีประสบการณ์น้อย ในขณะที่พ่อค้าในตลาดมี ประสบการณ์มากกว่า ปัจจุบันสหกรณ์ยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากทางราชการอยู่ โดยมีสหกรณ์อำเภอลานสกา จำกัด เป็นผู้ทำการแนะนำแนวทางต่าง ๆ ให้ และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ อำเภอ ลอยแนะนำอีก 1 ท่าน

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์จะต้องกำหนดแผนงานระยะยาวไว้พร้อมทั้ง กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา อันอาจเกิดขึ้นได้ ส่วนด้านการคัดเลือกพนักงาน เข้าทำงาน สหกรณ์ จะต้องถือเอาความสามารถและความซื่อสัตย์เป็นเกณฑ์ เพราะสหกรณ์ต้องทำ ธุรกิจกับคนจำนวนมาก พนักงานต้องมีความสามารถสูง กว่าพ่อค้าในตลาด ซึ่งจะทำได้

สหกรณ์ประสบผลสำเร็จได้

2.2 ด้านการดำเนินงานธุรกิจ

- ธุรกิจเครดิต สหกรณ์มีแหล่งเงินกู้จาก ธ.ก.ส. สาขาลานสกา เพียงแห่งเดียว ทำให้มีเงินให้สมาชิกกู้ได้น้อยกว่าความต้องการของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์ต้องระดมเงินฝากจากสมาชิกให้มากกว่านี้ เพื่อนำมาเป็นทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ เป็นการช่วยเหลือสมาชิกที่ยังขาดเงินทุนหมุนเวียนด้วย

- ธุรกิจซื้อ สหกรณ์มีสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิกน้อย ทั้งที่เป็นธุรกิจที่ทำกำไรกับสหกรณ์มาก ทำให้สหกรณ์เสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ไปอย่างมหาศาล

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์จะต้องทำการสำรวจความต้องการของสมาชิกและขณะเดียวกันจะต้องแนะนำให้สมาชิก รู้จักบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ให้มากที่สุด แล้วทำการรวบรวมจัดซื้อคร่าวละมาก ๆ เพื่อนำไปแบ่งปันตามความต้องการของสมาชิก ซึ่งถ้ารวบรวมจัดซื้อคร่าวละมาก ๆ จะทำให้ซื้อได้ถูก และประหยัดด้วย

- ธุรกิจขาย สหกรณ์มีต้นทุนการดำเนินงานสูงมาก ทำให้ธุรกิจนี้ขาดทุนอยู่เสมอ ทั้งนี้สหกรณ์ไม่ได้คำนวณจุดคุ้มทุนของธุรกิจนี้ไว้ เพื่อสหกรณ์จะได้ไม่ขาดทุน

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์ควรหาจุดคุ้มทุนของธุรกิจนี้ไว้แล้วตั้งเป้าหมายไม่ให้สูงกว่าจุดคุ้มทุนในการนี้ สหกรณ์ต้องหาตลาดไว้ เพื่อระบายสินค้า ให้หมุนเวียนได้เร็วที่สุด หรือมิฉะนั้น จะต้องทำการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวเฮง ให้สมาชิกบริโภค และเป็นการช่วยเหลือบุคคลภายนอกให้ซื้อข้าวสารในราคาถูกลงได้ด้วย ซึ่งถ้าสหกรณ์สามารถหาตลาดขายผลิตภัณฑ์ได้ทำให้อัตราการหมุนเวียนของเงินทุนในธุรกิจนี้ได้ดีกว่า และสหกรณ์ควรจัดหาคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในด้านนี้มาดำเนินการ จะทำให้การทำธุรกิจด้านนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร สหกรณ์เพิ่งจะเริ่มดำเนินงานในปี 2526 นี้
 ยังไม่มีผลงาน

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์ควรทำธุรกิจค่านนี้ เช่นการปรับปรุงพื้นที่ หรือการขด
 ประทาน โดยการบริการทั้งสมาชิกและบุคคลภายนอกแต่มีอัตราค่าบริการของบุคคลภาย
 นอกที่สูงกว่าสมาชิก เพียงเล็กน้อย เพื่อดึงดูดให้บุคคลภายนอก ของสหกรณ์ในแง่ดี และ
 เข้าเป็นสมาชิกในที่สุดอีก ทั้งทำให้ระดับผลผลิตของสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปได้ผลสูง
 ยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

1. กรมตรวจบัญชี สหกรณ์ อัตราร่วมมาตรฐานสหกรณ์การเกษตร ปี 2522-2526
2. กรมส่งเสริมสหกรณ์ แผนส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2524
3. ถวิล เลิศประเสริฐ สหกรณ์ในการพัฒนา หนังสือวิสาหกิจ สหกรณ์ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร 2523
4. เทพ ไสยานนตน์ หนังสือบางเรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์พิมพ์โดย สันนิบาตสหกรณ์
5. เทพ ไสยานนตน์ หนังสือประเทศไทยกับสหกรณ์
6. เทพ ไสยานนตน์ การจัดและดำเนินงานสหกรณ์ เอกสาร
ลำภูทธิ์ เทียนคำ ประกอบการสอน, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาชิราช
7. ประดิษฐ์ มัชฌิมา บทบาทของสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์
ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชนบทไทย
โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน พ.ศ. 2517
8. มุลสุข ไทยสวัสดิ์และ เศรษฐศาสตร์เกษตร และสหกรณ์
มานิตย์ กมลเวช เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาชิราช
9. สถานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม รายงานสภาวะเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้
แห่งชาติ พ.ศ. 2526

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอลานสกา สถิติ โรงเรียน, วัด นักเรียน ปี
2526-2527
11. สำนักงานฝ่ายการปกครอง อำเภอลานสกา สถิติประชากร พื้นที่การปกครองและสภาวะ
ทั่วไปเขตอำเภอลานสกา
12. สหกรณ์เกษตร ลานสกา จำกัด รายงานแสดงฐานะการเงินประจำปี
2522 - 2526
13. โสภณ ดวงสวัสดิ์ หนังสือขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ คณะเศรษฐ-
ศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2525

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SIMPLE REGRESSION

Y	X	EST. Y
27928.18	0	34589.734
68733.16	1	57711.014
116528.41	2	80832.294
26141.12	3	103953.574
164830.6	4	127074.854

$Y = 34589.734 + 23121.28 X$
 $R^2 = .374725106$ $S.E. = 2.97345036E+09$
 $T\text{-VALUE OF } B = 1.34085411$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Y	X	EST. Y
69082.43	0	52137.068
79067.17	1	77341.595
89267.64	2	102546.122
81349.44	3	127750.649
193963.93	4	152955.176

Y= 52137.068 + 25204.527 X
R2= .596276868   S.E.= 1.4337437E+09
T-VALUE OF B= 2.10495488

READY.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้